

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 35 c.

TRĘČIADIENIS — WEDNESDAY, SPALIS — OCTOBER 12, 1988

Nr. 199

„LKB Kronika“, Nr. 76

(Tęsinys)

Eina nuo 1972 metų
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Žinios iš parapijų

Lazdijai. 1987 m. gruodžio 12 d. Lazdijų raj., Veisiejų miestelio Vykdomojo komiteto patalpose Lazdijų raj. vykd. k-to pirmininko pavaduotojas Vanagas sušaukė Lazdijų rajono kunigus į atlydus prieš tai nesuderinę su rajono valdžia. Taip pat negalima šventoriuje be leidimo statyti kryžių, kaip pvz. padarė Lazdijuose kun. Vincetas Jalinškas.

Lazdijų raj. pavad. Vanagas piktinosi, kad tikintieji, susirinkę Rudaminioje, garsina, jog kun. Juozapas Zdebskis buvo nužudytas. Vanago nuomone, tam įrodymų nėra, o nelaimių pasitaiko visur ir visiems. Tad šito daryti nereikėtų.

Kunigai savo ruožtu pavad. Vanagai iškelė netinkamą mokytojų elgesį, kai laidotuvių metu mokytojai prievarta išvaro mokinius iš bažnyčios. Taip pat pareiškė, kad organizuoti ekskursijas nėra nusikalstamas, todėl ir Lazdijų bažnyčios sargas Alvydas Vainoras, suorganizuavęs ekskursiją į Vilniaus Aušros Vartų Gailestingumo Motinos atlydus bei Žemaičių Kalvariją, yra neteisėtai nubaustas 50 rub. bauda.

Ukmergė. 1987 m. rugsėjo 28 d. Ukmergės dekanato kunigai pareiškimu kreipėsi į Kauno

arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apaštalinį administratorių Liudviką Povilonį, RRT igaliotinį Petrą Anilionį bei Ukmergės rajono vykdomojo komiteto pirmininką A. Bernotą, gindami 1987 m. rugpjūčio mėn. žurnale „Tarybinė Moteris“ ir 1987 m. rugsėjo mėn. 5 d. Ukmergės rajoniniame laikraštyje „Gimtoji žemė“ išspausdintame straipsnyje „Kunigas liepia skirtis“, neteisėtai apkaltinę Ukmergės raj. Deltuvos parapijos kleboną kun. Eugenijų Bartulį.

Savo pareiškimu Ukmergės dekanato kunigai rašo, jog: „Kunigo pastangos, siekiant išlaikyti santuokos pastovumą, apverčiamos aukštyn kojomis: jo rūpestingas bažnyčios tvarkymas vadinamas „kišimusi ne į savo reikalus! Pensiinio amžiaus moteris pažeminta ir pavadinta klebono mylimąja“.

Baigdami pareiškimą, kunigai kreipiasi į Lietuvos religinius ir valstybinius vadovus, prašydami teisingai įvertinti bedievių išpuolius prieš kun. E. Bartulį ir imtis reikiamų priemonių, kad panašūs išpuoliai nepasikartotų.

Po pareiškimu pasirašė kunigai: J. Užsienis, J. Babonas, V. Pesiakauskas, P. Tavoraitis, G. Dunda, J. Girdzevičius, Vl. Petkevičius, B. Vaira, V. Ramanauskas, V. Vaškevičius, J. Voveris.

Prašo sugrąžinti Vilniaus katedrą

Washingtonas. — Jungtinių Amerikos Valstybių Senatas priėmė rezoliuciją, kuria sovietinė valdžia yra prašoma sugrąžinti tikintiesiems Vilniaus katedrą. Rezoliucija buvo priimta Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministro Shevardnadzės vizito Washingtono išvakarėse. Ryšium su tuo amerikiečiai senatoriai rezoliucijoje taip pat ragina Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentą ir valstybės sekretorių pokalbiuose su sovietų ministru išskirti Vilniaus katedros sugrąžinimo tikintiesiems klausimą.

Lietuvių krikščionybės simbolis

Rezoliucijoje pažymima, kad

Vilniaus katedra, pastatyta ant pagoniškos šventyklos griuvėsių, yra prieš šešis šimtmečius Lietuva įvestos krikščionybės simbolis, primenantis, kad penktame dešimtmetyje ši ne tik katalikams, bet ir visai lietuvių tautai brangi šventovė buvo sovietinės valdžios iš tikinčiųjų konfiskuota ir paversa paveikslų galerija. Lietuvos dvasininkai ir nesuskaitomi pasauliečiai tikintieji pasirašė įvairias peticijas sovietinei valdžiai ir asmeniškai kompartijos generaliniam sekretoriui Gorbaciovui, prašydami, kad katedra būtų sugrąžinta religiniam kultui. To paties yra pakartotinai prašę ir amerikiečiai tikintieji.

Išstremti visi, kurie vadinosi Raštikiais

Vilnius. — Komunistų leidžiamas partijos laikraštis „Tiesa“ rugsėjo 4 d. numeryje rašo, jog generolui Stasiui Raštikiui mirus, išėjijoms spauda beveik nieko apie jį nerašė. To laikraščio apžvalgininkas Vilijus Kavaliauskas rašo, kad generolo seserys Laimutė Dobrovolskienė ir Marija Alksnienė papasakojo jam apie šeimos tragediją. Tėvui pasitraukus į užsienį, trys mažametės mergaitės 1941 m. birželio 14 d. buvo išstremtos į Altajaus kraštą. Motina liko Lietuvoje kalėjime. Po 5 metų dvi mergaitės buvo gražintos, o jauniausioji mirė Altajuje. Išstremti buvo visi, kurie turėjo Raštikių pavardę... Kai vėliau prasidėjo kita vežimo banga, generolo dukterys slapstėsi, pakeitusios savo pavardes. Skelbiama, jog J. Paleckis ir V. Vitkauskas 1947 m. pradžioje

kvietė gen. Raštikį sugrįžti ir žadėjo jam Lietuvoje darbą pagal jo specialybę, bet Raštikis negrįžo. „Tiesa“ spausdina su šeimos leidimu kai kurią 1939-1940 metų medžiagą, kurią generolas po karo sudarė pasinaudodamas JAV Valstybės departamento archyvo dviem dokumentais, vienu iš Britanijos užsienio reikalų ministerijos ir vienu iš min. S. Lozoraišio archyvo Romoje.

— **Meksikos mieste** gyvenantis Leono Trotskio vaikaitis Esteban Volkov, kuriam dabar jau 62 metai, kreipėsi į Sovietų Sąjungą, prašydamas reabilituoti jį, kurį 1940 m. rugpjūčio 20 d. kirviu nužudė Stalino agentas. E. Volkov nėra politikas ir iš profesijos yra chemikas.

Tai tik vienas vaizdas iš demonstracijų Jugoslavijos miestuose, kuriose komjaunimo organizacijos nariai reikalauja, kad pasitrauktų komunistinė krašto vyriausybė.

Jugoslavijoje komjaunuoliai reikalauja pasitraukti partijos vadovybę

Belgradas. — Jugoslavijos prezidentas Raif Dizdarevič pasakė kalbą tautai ir išspėjo, jog dabartinė krizė gali būti pabrėžta labai pavojingos padėties visame krašte. Prezidentas pasakė, jog vyriausybė gali įvesti specialų karo stovį; tada kariuomenė ir policija turės neribotą galią suvaldyti streikuojančius. Nežiūrint kokių priežasčių beturėtų streikuojantieji, įvykiai veda į tokią politinę situaciją, kad nebebus paisoma, kas atsitiks žmonėms.

Prezidentas tarėsi su savo patarėjais ir diskutavo tūkstančių žmonių reikalavimą, kad Komunistų partijos vadai rezignuotų beveik visame krašte. Ir jis juos aptarė negatyvia prasme, kadangi jie gali būti pavojaus šaltinis bei politinę padėtį, kurios nebus galima pateisinti konstituciniu pagrindu. Atėjo paskutinė valanda, kad neramumai baigtųsi, sakė jis. Prezidentas pasakė, kad krizė būtų atstatyta tvarka ir drausmė visiems piliečiams.

Reikalauja rinkimų

Jugoslavai reikalauja, kad būtų įvesta demokratija. Komjaunimo organizacija pareikalavo „tiesioginių ir slaptų balsavimų“, kad ir vadovybė būtų išrinkti tie žmonės, kuriais jie pasitiki. Be to, nesuipratimai vyks tarp serbų ir kitų grupių, o ypač arši kova vyks su albais. Prezidentas pažadėjo, jog kita mėnesį sukvies specialią sesiją, kurios metu bus pakeista vadovybė ir pagerintos finansinės gyvenimo sąlygos. Infliacija Jugoslavijoje yra 217%. Devynių asmenų prezidentinė taryba išspėjo vyriausios komunistų vadus 6 respublikose ir 2 autonominėse provincijose atstatyti tvarką.

Studentai ir darbininkai kartu

Sekmadienį įvyko dideli susirėmimai su policija, kurie naudojo dujas ir mušimo lazdas, kad išblaškytų studentus. Jie pradėjo bado streiką Monteneg-

ro respublikoje, reikalaudami, kad pasitrauktų komunistų valdžia. Titgrade ypač buvo žiaurūs susirėmimai su policija. Darbininkai metė darbus ir atvyko padėti studentams reikalauti, kad partijos vadovybė pasitrauktų. Bosnijos respublikoje įvyko protesto demonstracijos taisyti tikslais. Ypač Niksic provincijoje policija negalėjo suvaldyti demonstruojančių. Jie reikalavo pasitraukti federalinę vyriausybę ir respublikų komunistų viršininkus. Politbiuras išspėjo „netriukšmauti“ ir nbandyti pašalinti partijos oficialių asmenų.

Diplomatai ypač stebi Serbijos Komunistų partijos vadą Slobodan Milošević, kuris aiškiai pasisakė už serbų reikalavimus, nevengdamas pagirti jų tautinius pasireiškimus. Jį palaiko visai serbai. Bet prezidentas išspėjo jį nekelti tautinio antaganizmo.

32,000 Ukrainai

Palm Desert, Calif. — Pirmoji siunta, kaip praneša ukrainiečių žinios, Šventojo Rašto, išleisto ukrainiečių kalba — 32,000 egzempliorių pasiekė Maskvą ir iš ten bus išsiųsta į Ukrainą. Ukrainiečiai turi suorganizuoti Šv. Rašto draugiją, kuriai vadovauja dr. Roman Cetenko. Jo vadovaujama draugija surinko pinigų tiek, kad už juos atspausdino 100,000 ukrainiečių kalba Šv. Rašto egzempliorių, kurie skirti tūkstantmečio Kijevo krikšto prisiminimui paminėti.

Šv. Raštas atspausdintas Stuttgarte, Vak. Vokietijoje. Knygas pažadėjo perduoti ukrainiečių žmonėms Rusų Ortodoksų Bažnyčia. Ukrainiečiams tai kainavo 400,000 dol. Dr. R. Cetenko sako, kad „Amerikos Balsas“ jiems daug padėjo su savo pranešimais, kad būtų įsileistas Šv. Raštas į Sovietų Sąjungą.

— **Lenkijoje** leista veikti pirmajam politiniam klubui, kuris pavadintas „Dziekania“.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Lietuvoje praėjusį penktadienį, kai gyventojai išgirdo per radiją pranešimą, jog Aukščiausiosios Tarybos prezidiumas nutarė leisti iškelti Lietuvos trispalvę vėliavą Gedimino kalne, tuoj pasipuošė trispalvėmis visose Lietuvoje miestai ir miesteliai.

— **Popiežius Jonas Paulius II** priėmė naujojo Prancūzijos ambasadoriaus prie Apaštalo Sosto skiriamuosius raštus. Juo yra žymus prancūzų diplomatas J. Raimond, buvęs ambasadoriumi Varšuvoje ir Maskvoje, o taip pat ir buvęs Prancūzijos užsienio reikalų ministru.

— **Moskvoje** pranešama, kad Sovietų Sąjungoje mirė pirmoji AIDS ligos auka. Darbininkų laikraštis Trud rašo, jog Leningrade gyvenanti 29 m. moteris, mirusi nuo minėtos ligos, draugaudavusi su užsieniečiais.

— **Sri Lanka** valstybėje vyksiantiose gėnių kovose buvo peiliais nužudyta 36 Sinhalese kaimiečiai. Juos supjaustė tamilų partizanai, kurie nori atsiskirti nuo dominuojančios Sinhalese gyventojų grupės.

— **Izraelio** kareiviai padarė kratos teritorijoje ir nušovė du palestiniečius. Trečias palestinietis buvo nušautas netoli Egipto sienos. Kareiviai keršija palestiniečiams už jų užimtoje žemėje paskelbtą streiką.

— **Dusseldorfe** teisėjas išteisino buvusį 77 m. amž. nacių sargybinių Wolfgang Otto, praneša Reuterio agentūra. Dalis žiūrovų, kurie buvo teismo salėje, pradėjo šaukti: „Nacis žudikas! Sukčius teisėjas! Padėgti teismai! Teisėjas Enno Legde pasakė, jog liudininkų liudijimai prieštaravo vienas kitam ir todėl nebuvo galima patikėti jais. Panašiai buvo ir Demjanjuko teisme, bet tai netrukė jį nuteisti mirties bausme.

— **Nikaragvos** sandinistų artilerija apšaudė Hondurо karinį lėktuvą, kuris buvo įskridęs į Nikaragvos erdvę netoli pasienio. Sviediniai nepataikė į Hondurо lėktuvą. Sandinistai apkaltino Hondurа specialiai norint įtempti santykius ir išprovokuoti sandinistus.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Komunistinės valdžios nutarimai

Iškelti tautinę vėliavą, įteisinti lietuvių kalbą

Vilnius. — Šiandien gauta papildomų žinių apie įvykius tą dieną, kai buvo iškelta trispalvė Gedimino pilies bokšte.

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo įsakymas spalio 7 d. buvo atspausdintas tarybinėje spaudoje:

„Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos prezidiumas nutaria: • Pripažinti, kad geltonos, žalios ir raudonos spalvų derinys yra istoriškai susiformavęs lietuvių nacionalinis simbolis, spalvinė išraiška. Šis spalvų derinys gali būti išreikštas vėliavomis, geležimis... ir t.t.

• Simbolizuojant Lietuvos TSR Istorinį-nacionalinį valstybingumą, geltonos, žalios ir raudonos spalvų vėliava iškeliama ant Gedimino pilies bokšto Vilniuje nuolat“.

Toliau, naujasis įsakas pakoreguoja įsaką dėl LTSR valstybinės vėliavos vartojimo, kad būtų leistina Gedimino pilies bokšte iškelti tautinę vėliavą. Bokšte ateityje plevėsuos tik tautinė vėliava.

Iškilms tą dieną prasidėjo 10 val. Gedimino aikštėje, iniciatyva atėjo iš miesto valdžios. Ji parūpino įsigarsinimą ir respublikos vadovybės pareidymu buvo keliama vėliava tuo laiku. Sąjūdis, sužinojęs, kad daromas sprendimas vėliavos klausimu, apsvairstė kokių būdu jis dalyvaus, kas iš Sąjūdžio kalbės, kokia tvarka.

Vėliavai kylant

Iškilms tęsėsi mažiau kaip valandą. Dalyvavo pučiamųjų orkestras. Jam akompanuojant buvo sugiedota tautiška giesmė patį pradžioje, vėliavai kylant į bokštą. Po to į kalną buvo užnešta Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio vėliava. Ją lydojo sąjūdžio iniciatyvinės grupės du vyriausieji — Lukšienė ir Bulavas ir du jauniausieji atstovai — Vaišvila ir Medalinškas. Matėsi ne tik plevėsaujanti trispalvė bet ir horizontoliai ištiesta ant dviejų kotų sąjūdžio didelė vėliava. Daug žmonių buvo bokšte, kurie mosavo, sveikino.

Iškilms pradėjo miesto vykdomojo komiteto pirmininkas Vileikis. Dar kalbėjo Vytautas Petkevičius, Lietuvos savanoris architektas Vytautas Landsbergis-Zemkalnis, Sr. poetas Juozas Nekrošius, Arvydas Juozaitis. Pabaigoje kalbėjo Justinas Marcinkevičius.

Žmonių aikštėje buvo tarp kelių tūkstančių ir dešimties tūkstančių. Ne taip perpildyta kaip birželio 24 d. mitingė. Buvo labai staigiai sužinota apie šios

— **Burmoje** 187 Užsienio ministerijos tarnautojai pasitraukė iš valdančiosios partijos narių ir pasisakė už sudarymą laikinosios vyriausybės, kuri įvestų demokratiją. Neramumai Burmoje plečiasi.

— **Washingtono** vyriausybės pareigūnai pranešė, jog Amerika ir Sovietų Sąjunga susitarė pratęsti dar vieneriems metams grūdų pirkimo sutartį.

— **Kabule** sekmadienį vėl buvo užmušti 5 žmonės, kai Afganistano sostinėje sprogo partizanų paleistos raketos. Kandahar provincijoje taip pat nuo raketų žuvo 2 žmonės.

dienos įvykius. Spalio 6 d. per žinių laidą 20-tą valandą buvo perskaitytas Centro komiteto pranešimas. Jame tarp kitko buvo pasakyta, kad trispalvė buvo iškelta šiandien 10-tą val. Jei būtų sužinota bent kelerų dienų anksčiau, būtų dalyvavę žymiai daugiau žmonių.

Po iškilmių buvo labai daug sveikinimų, džiaugsmo, dainavimo. Sąjūdžio iniciatyvinė grupė įkopė į pilį ir ten nusifotografavo. Apie 12 val. iniciatyvinė grupė nuėjo toliau posėdžiui savo suvažiavimo reikalais.

Nutarimai įteisinti lietuvių kalbą

Spalio 7 d. tarybinėje spaudoje paskelbtas nutarimas dėl lietuvių kalbos įteisinimo valstybine kalba:

„Aukščiausiosios Tarybos prezidiumas nutaria:

• Kad lietuvių kalba galėtų natūraliai funkcionuoti valstybės ir visuomenės gyvenime, reikia jai suteikti Lietuvos TSR valstybinės kalbos statusą.

• Pateikti Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos eilinei sesijai svarstyti tokį Lietuvos TSR konstitucijos nuostatų projektą:

„Valstybinė Lietuvos TSR kalba yra lietuvių kalba“.

Rusai užpuolė latvius

Ryga. — Penktadienį, kai latviai rinkosi prie savo Laisvės paminklo iškelti savo vėliavą, nedidelė rusų grupė puolė kai kuriuos latvius ir juos pradėjo stumdyti ir mušti. Policija suareštavo kelis rusų jaunuolius ir keli latviai buvo nuvežti į ligoninę. Reporteriai buvo netoli tos vietos ir spėjo užfiksuoti juos prie vėliavų perduoti per televiziją ir parašyti laikraščiuose. Vėliau buvo oficialiai aiškinama, kad tai buvo huliganų darbas.

Priešingas atvejis buvo šeštadienį, kai Latvijos Liaudies Frontas susirinko į savo konferenciją. Sergėjus Jegorenokas, 32 m. ekonomistas, rusas, buvo vienas iš Fronto delegatų, kuris pasakojo užsienio žurnalistui, jog jis taip pat pasisakė, kad Latvija būtų suvereni valstybė Sovietų Sąjungos federacijoje. Jis mano, jog rusų palankus nusistatymas latviams yra labai svarbus faktorius norint savarakiškai tvarkytis, nes Latvijoje beliko tik 48% latvių gyventojų. Rusų darbininkai yra tiesiog masiniai suvažiavę į Latviją.

Praėjusio savaitgalio Latvijos Liaudies Fronto kongresas buvo perduotas per jį televiziją be cenzūros ištisai.

KALENDORIUS

Spalio 12 d.: Serapinas, Deimena, Gantas, Salvinas, Meldeika, Rudolfas.

Spalio 13 d.: Edvardas, Kaledonija, Mintas, Viliūnė, Venancijus, Nortautė

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:58, leidžiasi 6:16. Temperatūra dieną 49 l., naktį 30 l.

SKAUTYBĖS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ, KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

„KERNAVĖS” TUNTUI 31-SIUS METUS PRADEDANT

ISKILMINGOJI SUEIGA

„Kernavės” skaučių tuntas Chicagoje savo sėkmingos veiklos 30-metį spalio 1 d. šventė smagiu pokyliu puošnioje Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus „Gintaro” salėje, o 31-sius, spalio 2 d., pradėjo šv. Mišiomis Tėvų Jėzuitų koplyčioje ir iškilminga sueiga Jaunimo centro maž. salėje. Apie pokylį skaitysime atskirame straipsnyje, dabar gi pasidalinsime iškilmingos sueigos įspūdžiais.

Padėkojusios Aukščiausiam Vadovui už praėjusių 30 metų veiklos sėkmę, džiaugsmus ir rūpesčius, ir paprašiusios palaimos 31-sius pradėdant, kernavietės rikiavosi Jaunimo centro koridoriuje. Mažonoje salėje atžygiuojančių sesių laukė tėveliai ir svečiai. Džiugu tarp čikagiečių vadovių buvo matyti svečius ir iš tolimesnių vietovių atvykusius — iš Clevelando LS Seserijos Vyriausią skautininkę v.s. t.n. Stefą Gedgaudienę, iš tolimųjų priemiesčių — LS Brolijos Vyriausią skautininkę v.s. Gediminą Deveikį bei JAV Vidurio rajono vadovę v.s. Ireną Lileikienę iš Omahos. Iš New Yorko atskrido buvusi LS Seserijos Vyriausią skautininkę ir LSS Tarybos pirmininkę v.s. Lilę Milukienę. Iš Worcesterio atskubėjo, ten į marčias išėjusi, buv. kernavietė Teresė Gaidelytė Meiluvienė, dabartinė tenyškio „Neringos” tunto tuntininkė, lydimą savo vyro, „Nevežio” tunto tuntininko s. fil. Eduardo Meilaus, Jr.

Sueiga pradėta žvilgsniu į praeitį, į pačią pradžią — 1958 m. rugsėjo 28 d., kai tuometinė LS Seserijos Vyriausią skautininkę v.s. L. Čepienę pasirašė „Kernavės” tunto steigimo patvirtinimo raštą. Ta raštą šioje sueigoje perskaitė komendantė J. Jūratė Lingytė Vallee.

Inešus tunto vėliavą, pakviestas, po vieną atžygiavo: tunto globėja v.s. Ona Siliūnienė, sentimentaliai „mamunėlė” vadinama, ir (eilės tvarka) buvusios tuntininkės: v.s. Halina Plaušaitienė, s. Laima Luneckienė, v.s. Vanda Alekniene, v.s. Irena Kerelienė, s. Dalia Dundziliene, s. Eleonora Šaltūnienė, s. Ritonė Rudaitienė, s. Kristina Vaicekionienė, ps. Yolanda Laas, s. Rūta Daukienė ir dalis ilgamečių tunto vadovų narių, jų tarpe VII-tos Tautinės stovyklos dainos autorė rašytoja v.s. Nijolė Užubalienė. VII-tos Tautinės stovyklos dainą dainuojančias kernavietes atvedė dabartinė — dvyliktoji tuntininkė s. Rita Penčylėnė, o su paukštytėmis atžygiavo buvusi devintoji tuntininkė s. Marytė Utz.

Išsiriavusios sesės sušunka tunto šūki, sudainuoja melodinę „Kernavės” tunto dainą. Draugininkės ir būrelių vadovės raportuoja komendantei. Raportas tuntininkėi, raportas Vyriausiajai skautininkėi, į kurios pasveikinimą — ryžtingas kernaviečių atsakymas „Vis

budžiu!” ir skambūs vieneto šūkiai.

Komendantė perskaitė įsakymą, prieš tunto vėliavą skautės įžodį duoda Lisana von Braun ir Aleksa Izokaitytė. Jaudinantis šis momentas. Jį jautriai išgyvena ne vien įžodį duodančios, bet kiekviena įžodžiui salituojanti sueigos dalyvė — nuo jauniausios paukštytės iki vyriausios amžiumi skautininkės. Su įžodį duodančiomis kiekviena mintyse kartoja ir atnauja savo pasižadėjimą. Bendras džiaugsmas visas jungia stebint rįsumus kaklaraiščius, mezgamus mazgelius, o sveikinimai ir simbolinės dovanėlės stiprina ryšius.

Geltonais šlipsais papuoštas abi sesės ligšiolinė jų vadovė s. Marytė Utz, „Dubysos” draugovės draugininkė, su gėlimais išlydi į skaučių draugovę. Naujas nars „Mirgos” draugovės vadovė s. Ramutė Kemežaitė tunka su dovanėlėmis — kiekvienai įteikiamas gintarėlis, prieš savaitę atgabentas iš Lietuvos pajūrio.

Tautinėje stovykloje gerai vadoviję pareigas atlikusiomis kernavietėmis garbės žymenis prisega LS Seserijos Vyriausią skautininkę. VĖLIAVOS žymenį — Kristinai Bielskutei, Vidai Damijonaitytei, Danutei Penčylaitėi. TĖVYNĖS DUKROS — Alidai Vitaitei, Linai Meilytei, Gintarei Kerelėytei-Thaus ir Rugilei Šlapkauskienėi. Visų džiaugsmingai pasveikinama Tautinėje stovykloje GELEŽINIO VILKO ordinu apdovanota buvusi tuntininkė, vėliau buv. LSS Vyriausią skautininkę, o dabartinę LSS Tarybos vicepirmininkę v.s. Ireną Kerelienę.

Vėliavos išnešimu baigiama iškilmingoji dalis.

Antroje, mažiau formalioje dalyje Lietuviškos Skautybės fondo atstovė v.s. Irena Kerelienė padėkoja visiems dalyvavusiems LS fondo laimėjimuose, o TS vykusio laimingųjų bilietėlių traukimą vieną laimikį — 200 dol. čekį, įteikia Chicago apylinkėse gyvenančiai p. Vodopalienei. Laimėjusioji 50 dol. auką skiria LS fondui, kurio indėlių palūkanomis remiama skautiškoji veikla.

Tolimesnėje sueigos eigoje — sveikinimai. Tunto globėja v.s. O. Siliūnienė su džiaugsmo ašaromis prisimena tunto steigimo dienas. Laiminga, kad tuntas vis tvirtėja skautiška-lietuviška dvasia, kad tunto eilėse užaugusios sesės perima vadovius, net tuntininkių pareigas, o vienetai vis atsinauja naujomis sesytemis.

Pirmoji tuntininkė v.s. Halina Plaušaitienė džiaugėsi tuntui vardo parinkimu; ragino seses stengtis būti vertomis senosios karaliaus Mindaugo Lietuvos sostinės garso skleidėjomis. Siūlė Lietuvoje besilankančioms stengtis aplankyti dabar Kernavės apylinkėse vykdomus kasinėjimus.

LSS Vyriausioji skautininkė v.s. t.n. S. Gedgaudienė,

„Kernavės” tunto sesės pradeda sueigą tradiciniu žvakių uždegimu.

sveikindama tuntą 30-mečio sukakties proga, džiaugėsi darbščiomis jo vadovėmis; ragino seses sekti savo vadovių pavyzdžiu, kad: „Lietuviškos skautybės dvasia negestų „Kernavės” kuoruose”.

Visų brolių vardu sveikino LS Brolijos Vyriausią skautininką v.s. Gediminą Deveikį.

Su sveikinimais susilaukta ir dovanėlių nuo Vidurio rajono vadovės v.s. Irenos Lileikienės ir savo vienetais atstovaujančių — Chicago skautininkų dr-vės vadovės s. A. Palukaitienės, „Aušros Vartų” tuntininkės s. fil. Svajonės Kerelytės ir „Nerijos” tuntininkės j. ps. Violetos Paulienės.

„Kernavės” tuntininkė v.s. Rita Penčylėnė, už linkeijimus ir dovanėles visiems padėkojusi, išvermingas tunto „Verpsytes” — buv. tuntininkės papuošė meniškais molinėmis rūtelėmis, sukurtais dail. Dalios Šlenienės.

Tradicinio lauželio vietoje — žvilgsnis tvėrynėn vaizdajuostėje, s. Ramutės Kemežaitės prieš savaitę iš Lietuvos parsigabentoje. Ekrane slinko didingi Trakų pilies vaizdai, Lietuvos panorama, Kernavės apylinkės ir ten vykdomi archeologiniai kasinėjimai, išpuodingas Kryžių kalnas, kuriame prie didžiojo kryžiaus s. Ramutė prikalusi paliko „Kernavės” tunto Rūpintojėli. Vaizdas lydo trumpi paaiškinimai. Visi buvo dėkingi Ramutei už vaizdais suteiktą galimybę valandėlę pabūvoti Tėvynėje. O jaunosios sesės nemažai prisijaudino stebėdamos Ramutę, pasiūlydusią ant improvizuotų kopėčių, kalandą prie kryžiaus Rūpintojėli. Bet apskriti Ramutė nenuspūdo ir sveika grįžo vadovauti „Mirgos” draugovei.

Per visą sueigą paukštytės smalsiai žvilgčiojo į ant scenos besipaukuojantį didžiulį suakutvinį pyragą. Pagaliau jos buvo pakviestos padėti „mamunėlei” uždegti ant torto žvakutes, jas užpūsti, pavaišinti vietinius ir svečius bei patos iki soties juo pasigardžiuoti.

Su šia sueiga kernavietės pradėjo 31-sius savo veiklos metus, kurie, tikima, bus nemažiau sėkmingi, kaip ir praėję trys dešimtmečiai.

IR

„KERNAVĖS” SUKAKTUVINĖ PUOTA

„Kernavės” skaučių tunto 30-ties metų veiklos jubiliejinė puota jau praityje. Ji buvo surosta spalio 1 d. Daugiau kaip keturis mėnesius užtrukę pasirodymo darbai atnešė ne tik puikius rezultatus, bet ir glėbį gražiausių prisiminimų.

„Kernavės” „bajoraičių” kvietimian atsiliepė trys buvusios vyriausios skautininkės, visas būrys skautybės „šulų”, prietelių, bičiulių, netgi tuzinas (jei ne daugiau) JAV LB XII tarybos pirmąją sesiją atvykusių atstovų. Balzeko Lietuvių

kultūros muziejaus „Gintaro” menė dar nebuvo išgyvenusi tokios spūsties: susidomėjimas buvo toks didelis, jog prigužėjo svečių net nuo Atlanto ir nuo Ramiojo Vandenyno pakrančių...

Puošnius, gerai nusiteikusių svečių dailiais, mažais užkandėliais vaišino vikrūs ir mandagūs jaunikačiai — „bajoraičiai”. Visų malonumui ir linksnumui šiai progai sukurta odė bei eiles skaitė talentinga kernavietė Nijolė Jankutė Užubalienė, o daina ir gitaros palyda žavėjo torontiški „bajoras” — Edis Punkris. „Kernavės” kuoruose užaugusi ir su brendusi Vitalija Vasaitienė buvo sumani vakaro programos vadovė.

Pasibaigus meninei programai ir krivių-krivačiui Tėvui J. Vaisniui, S.J., sukalbėjus invokaciją, į stalus pradėjo plaukti „Kernavės” virtuvės Danos Kurauskienės gaminti paršienos įvyniotos špinatuose ir vištienos, troškintos ryžiuose kepsniai. Pagal senas „Kernavės” pilies tradicijas, vietoj bulvių buvo duodamas putniausias kugelis su geriausios kokybės grietine. O saldumynų stalas tiesiog lūžė-lūžo nuo suakutvinio šakotio, grybukų, pašokoladuočių braskių, tortų, pyragų ir pyragaičių (ir tik „bajoraičių” gamybos) gausybės.

Staiga sutrenkė šauni ir garsi „Gintaro” orkestro muzika, kviesdama svečius pirmajam tradiciniam minutui. Šoko jauni, šoko seni ir visiems toji muzika labai tiko ir patiko. Geras ūpas ir linksma nuotaika tęsėsi iki pirmųjų gaidžių — bent pirmos valandos ryto.

Daug sumanių galvų ir darbų rankų šią puotą ruošė ir planavo. Didžiausias rūpestis vis dėlto, gulė dabartinės „Kernavės” tunto valdovės Ritos Penčylėnės ir jos vadovės pečius.

Ypatingai džiugu, kad tiek daug ir tokių puikių kernaviečių — „bajoraičių” išgirdo „Kernavės” pilies kuoro trimtus ir, nugalėjusius visas kliūtis bei dideles tolumas, dalyvavo šioje šaunioje suakutvinėje „Kernavės” šeimos puotoje — šventėje.

Kernavės „bajoraitė” Ritonė Rudaitienė

VISI KVIEČIAMI Į PUOTĄ

Tradicinė „Puota jūros dugne”, ruošiamą jūrų skautininkų, kių „Grandies”, talkinant „Lituanicos” tunto jūrų budžiams ir „Nerijos” tunto gintarėms, įvyks šeštadienį, spalio 22 d. vakare, Lietuvių centro salėje, Lemonte. Visi kviečiami. Trumpą įdomią programą praves „Antro kaimo” aktorius, s.v. fil. Eugenijus Butėnas. Skani karšta vakarienė, malonus bendravimas ir šokiai. Gros „Žaros” orkestras. Visi kviečiami iš anksto pasidaryti rezervacijas, skambinant tel. 584-5527.

SKAUTININKŲ KILIULIŲ SIDABRINĖ SUKAKTIS

Apie 1960 metus Bostone iškilo darbštūs jaunuoliai Laima Katauskaitė ir Česlovas Kiliulis, abu baigę lituanistinę mokyklą. Š. m. rugsėjo 17-tą jiems buvo suruoštas šaunus vedybinio gyvenimo 25 metų sukakties paminėjimas. Jiedu yra pasižymėję skautininkai: Laima dabar Bostone skaučių tunto tuntininkė, prieš tai daugelį metų ėjusi visokias pareigas Seserijos vadovybėje ir LSS taryboje; Česlovas — Lietuviškos Skautybės fondo pirmininkas nuo jo įkūrimo 1975 metais, gilvelinių kursų organizatorius, LSS tarybos narys ir kt.

Sukaktuvinę šventę suruošė Laimos sesuo ir jos vyras, Albina ir Leonas Rudziūnai. Stoughtone prie Brocktono. Dalyvavo tėvai: Laimos motina V. Katauskienė-Vaich ir Steponas Kiliulis. Savo tėvelius su gėlėmis pasitiko vaikai Rimas ir Daiva, o vyriausiasis sūnus Tomas surišo „jaunavedžius” tautine juosta, tam tikslui išausta brocktonietės E. Ribokienės. Vestuvių pabrolų inž. R. Brickus vaizdinį apsaugė Laimos ir Česlovo pramainai praleistą ketvirtį šimtmečio. Svečiams parodyta G. Peniko per vestuves susuktas filmas. Sudainuota lietuviškų dainų. Šventę pravedė viešnia iš Japonijos Jūratė Dambrauskaitė Tsurufuji.

J. Gbt.

ASS METINĖ ŠVENTĖ

Akademinių skautų sąjūdžio metinė šventė vyks spalio 14-16 d. šia tvarka:

Penktadienis, spalio 14 d.

8 v.v. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus „Gintaro” salėje įvyks uždara iškilminga A.S.S. sueiga; visi nariai dalyvaus pilnomis išieginėmis uniformomis.

Šeštadienis, spalio 15 d.

7 v.v. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus „Gintaro” salėje vyks pokylis: vakarienė, trumpa programa, šokiai — gros „Gintaro” orkestras

Dalyvavimas — 20 dol. asmeniui, 15 dol. studentams. Dalyvavimas šokiuose — 5 dol. Rezervacijos priima Aldona Rauchienė 598-7438.

Sekmdadienis, spalio 16 d.

10:45 v.r. Mišios Pasaulio Lietuvių centro bažnyčioje, Lemonte.

Po Mišių vyks tradicinis mišriųjų narių kapų lankymas.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuniamai. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytjo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

LIETUVIŠKOS SKAUTYBĖS 70-MEČIO MINĖJIMAS

Lietuviškos Skautybės 70 metų sukakties minėjimą — vakaronę lapkričio 18 d. Jaunimo centro kavinėje ruošia Chicago skautininkų ir skautininkių Ramovė. Visa plačioji Chicago ir apylinkių skautiškoji šeima kviečiama dalyvauti.

DR. JAMES V. HUDSON
DR. LORETA V. STONCIUS
DANTŲ GYDYTOJAI
2750 W. 71st St.
434-0201
Valandos pagal susitarimą
Pensininkams nuolaida

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKS
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplešusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympe 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KUDIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses”
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

VILTYS LIETUVOJE

Per ketvirtą paskutinių dešimtmečių niekada mūsų dėmsys nebuvo taip nukreiptas į Lietuvą, kaip dabar, kai ten vyksta persitvarkymo užmojai. Tai pasidarė galima su kiek sušvelnėjusia Gorbačiovo politika. Žinoma, Gorbačiovas buvo ir pasilieka komunistas, Lietuvos persitvarkymo sąjūdyje, kuris stipriai skelbia ūkinio, kultūrinio, teisinio šviesėjimo reformas, yra įtakingų lietuvių komunistų. Bet juos visus palenkė ieškoti naujų kelių ligišioliškos komunistinės sistemos krizė ir ekonominis bankrotas. Siekdami laimėti masių prielankumą, jie priversti žmogaus bei tautų teisių srityje suklikti laisvėjimo kryptimi. Dabar jie patys garsiai skelbia tai, ką mes iševijoję kartojome daugiau kaip keturis dešimtmečius.

Būdinga pareiškima „Literatūroje ir mene“ rugsėjo 17 d. padarė Linas Medelis straipsnyje: „Ar pakankamai stiprūs“. Jis rašo: „Šiandien — visuotinės atgailos metas. Į krūtinę mušasi istorikai, architektai, dailininkai ir inžinieriai, literatai ir ekonomistai — mea culpa. Neatgailaujantys mušami, ir teisingai“. Reikėjo dar pridėti, kad turėtų muštis ir krūtinę ir kai kurie jau mušasi komunistinės administracijos nariai.

Nors jaučiamas posūkis, bet dar reikia daug ką taisyti. Lazdomis mušimas, net iki kraujo, kai kurių demonstruojančių, yra stalinistinės atrogos, kurių jokių būdu neturėtų būti.

Paskutinis Bažnyčios kronikos numeris (78) skelbia, kaip po vyskupų vizito Vatikane, kai dar nebuvo vysk. Sladkevičius paskelbtas kardinolu, o tik tapo Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininku, Maskvoje į vyskupų kambarį įsibrovė „nežinomi asmenys“, patikrino vyskupo Sladkevičiaus lagaminą ir pagrobė, iš Vatikano vežtus oficialius raštus. Plėšikams raštai nereikalingi. Čia buvo aiškus KGB įsibrovimas. Tai nesuderinama su valstybės nesikišimu į Bažnyčios reikalus, kaip tas išplaukia iš konstitucinio nuostato — valstybė atskirta nuo Bažnyčios, Bažnyčia nuo mokyklos.

Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros kunigai vasario 2 d. pasiuntė Gorbačioviui raštą, kuriame sakoma: „Ateizmas kaip ir religija turi būti privatus. Kadangi šiuo metu ateizmas valstybinis, tuo pačiu lauzomas ir Bažnyčios nuo valstybės atskyrimo įstatymas. Jis vykdomas tik iš vienos pusės: Bažnyčiai neleidžiama kištis į valstybės reikalus, o valstybės pareigūnai kišasi į Bažnyčios kanoninę veiklą, nustato asmens amžių religijos praktikavime, kišasi į Bažnyčios struktūrą, reikalaujanti, kad tikinčiųjų bendruomenė vadovautų ne kunigai, o valdžios patvirtinti pasauliečiai, nustato kunigų seminarijos studentų limitą, praktiškai tvarko kunigų skirstymą, nustato, ar leisti bažnyčias statyti ar ne, remontuoti ar ne ir t.t. Vieni žodžiu, visa Bažnyčios veikla faktiškai yra tvarkoma ateistų. Prietais prie to, kad šiuo metu ketvirtadalis Lietuvos parapijų liko be kunigų, tikinčiųjų šeimos — be maldyno ir katekizmo, neprieinama jokia religinė literatūra, dešimtmečiais neleidžiama atstatyti sugedusių bažnyčių (Ryliškėse, Batakiuose, Gaurėje ir kitur)... Vis dar negražinama Klaipėdos tikinčiųjų pastatytą Taikos Karalienės bažnyčia“.

Visa tai teisingi, net ir pačių Sovietų konstitucija paremti reikalavimai ir persitvarkymo eigoje jie neturi būti ignoruojami. Laikas juos vykdyti. Kalinamas disidentas Petras Gražulis. Jis paprašė prokurorą leisti jam su savimi turėti Šv. Raštą, maldyną ir rožinį. Kaip „LKB Kronikoje“ pabrėžiama, šiuos daiktus leisdavo turėti net carų ir nacių kalinimuose. Prieš tai neteisėbė kovodamas Gražulis net pareiškė, kad jis badausiąs, kol šis teisėtas reikalavimas nebus išpildytas, nors žinojo, kad už badavimą kalinys baudžiamas karcieriu. Šiose srityse persitvarkymui dar būtų labai daug vietos.

Pati pavergtos Lietuvos visuomenė ilgisi teisėtų laisvės reikalavimų atstatymo. Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio leidinys „Kauno aidas“ nr. 1(38) paskelbė, kad Vilniaus jaunieji literatai pradėjo leisti naują kultūros žurnalą „Sietyną“, kurio pirmajame numeryje skelbiamas filosofo A. Maceinos straipsnis: „Politinė kultūra ir Lietuva“. Tai jau krikščioniškojo mintijimo ilgesys, prasižvelgiantis pro totalistines ligišioliškas užtvaras.

Persitvarkymo sąjūdžio leidinys „Sąjūdžio žinios“ Nr. 23, pasirodęs tik rugsėjo 2 d., drąsiai paskelbė: „Reikalaujame LKP CK ir LTSR AT sugrąžinti Tėvynei neteisėtai masiškai deportuotus dešimtis ir dešimtis tūkstančių mūsų gyventojų, sugrąžinti jiems nusavintą turtą ir atstatyti jų suteptą vardą“. Net reikalaujama įsteigti fondą remti nukentėjusiems išvežimų metu. Trėsimais, badu ir šalčiu marinimais suardytas Lietuvos žemės ūkis, vykdamas kvailus komunistinius eksperimentus su gyvais žmonėmis, pasirodė klaidi klaida, vedanti į ekonominį sužlugimą, ir ta klaida turi būti greičiau atitaisyta.

Naujos teisingos krypties ilgesys Lietuvoje stiprėja. Naujoje persitvarkymo dvasioje Lietuvoje savilaidinių būdų išleista „Aušrinė“ Nr. 1(38) rugsėjo mėnesį paskelbė, kad kuriasi nauja „Aušrinės“ draugija, kuri užsimojusi ugdyti žmogiskumo principus, smerkti smurtą, prievartą, viską, kas pažeidžia pilietines žmogaus teises... Santykiuose tarp žmonių turi būti demokratiškumas, viešumas, socialinis teisingumas, politinis, ekonominis ir kultūrinis suverenitetas. Skelbiama, kad „draugija smerkia ir kovoja prieš didžiavalstybinį šovinizmą ir nacionalistinį pasipūtumą“, kaip tai išplaukia iš ligišioliškos rusų laikysenos. „Aušrinė“ kartoją estų paskelbtą reikalavimą: „Reikia panaikinti diskriminacinius įstatymus religijos atžvilgiu. „Šiandien laisvas idėjų plitimas nekelia grėsmės jokiai tikrai liaudies valdžiai“.

„Aušrinėje“ išspausdintame straipsnyje Sigitas Geda apgailestauja, kad jaunime jaučiamas įsisavinimas stalinistinio, brežnevinio biurokratijos stiliaus, taktikos ir strategijos su to pasekmėmis: prasigėrimu, įsimylėjimu savęs, egoizmu, karjerizmu, tuštumu. Ragina pasukti idealistinė kryptimi: „gelbėti sielą, save, tuo pačiu tautą, Tėvyne. Gyventi sau ir kitiems. Aukotis. Aukoje, per auką atrastas gyvenimas ir pasaulis yra pats gražiausias. Nes auka — tai kūrybos ir atkirkimo pradžia. Ir pabaiga“.

Juoz. Pr.

PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖM ARTĖJANT

Praeitinių metų didieji, Lietuvos Bendruomenės ruošti, renginiai: Pasaulio lietuvių kongresas, Pasaulio lietuvių Bendruomenės seimas, aštuntoji laisvojo pasaulio lietuvių Tautinių šokių šventė. Visi šie renginiai vyko Kanadoje. Jūs ruošiant lietuviškoji iševiją parodė didelę jėgą vykdamas programas, svarstant lietuviškojo gyvenimo aktualias problemas, planuojant ateities veiklą visose lietuviškojo gyvenimo srityse ir sutelkiant tiems renginiams milžiniškas sumas pinigų. Visa tai liudija, kad lietuvių laisvajame pasaulyje nėra nudžiūvusi tautos kamieno šaka, bet gyvastinga, tautos ateitimi besirūpinanti tautos dalis.

Besidžiaugiant praėjusiais sėkmingais įvykiais, štai vėl gyvenime gana reikšmingo įvykio — Pasaulio lietuvių sporto žaidynių išvakarėse.

Sportuojantis jaunimas, o jo laisvajame pasaulyje turime daug, taip pat yra mūsų Bendruomenės gyvoji šaka. Tik gal kartais per mažai skiriame jam dėmesio, per mažai apie jį kalbame ir gal mažiausiai jam padedame. O vis tiek sportuojantis jaunimas turime lygiai rūpintis, jam padėti, kaip ir kitų sričių darbininkams.

Tad žaidynėm artėjant, pravartu dažniau ir plačiau apie sportuojantį jaunimą, apie juos ruošiamas žaidynes pakalbėti. Pirmosios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės įvyko 1978 m. Toronte. (Čia turima galvoje iševiją). Tada šiose žaidynėse dalyvavo 1100 įvairių šakų sportininkų iš Kanados, JAV, Europos ir Australijos.

Antrosios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės vyko 1983 m. Chicagoje. Iš minėtų kraštų šiose žaidynėse dalyvavo 1000 sportininkų. Australijos sportininkų pirmose žaidynėse dalyvavo visa šimtinė, o antrosios — 80 sportininkų. Prisimintina atskirai australiečiai lietuviai sportininkai, kurie paliko puikų įspūdį savo apranga, drausme, elgsena ir sportine kovos dvasia.

Tad trečiosios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės ir vyks Australijoje, Adelaidėje, Australijos Lietuvių dienų metu, nuo gruodžio 25 iki 31 d. Manoma, kad ir trečiosiose sporto žaidynėse dalyvaus tūkstantinė sportininkų. Australijos lietuvių sporto klubai taip pat sparčiai žaidynėm ruošiasi ir vien

JURGIS JANUŠAITIS

Australijos lietuvių sportininkų dalyvauja apie 350.

Taigi trečiosios pasaulio lietuvių sporto žaidynės savo apimtimi bus taip pat didelės ir labai reikšmingos. Šioje šventėje dalyvauja iš įvairių laisvojo pasaulio kraštų įvairios sporto komandos, o taip pat šį kartą į Australiją atvyksta ir iš okup. Lietuvos sportininkų būrys ir tai bus pilna to žodžio prasme Pasaulio lietuvių sporto žaidynės. Lietuvos sportininkų dalyvavimas šiose žaidynėse liudija ryžtą tautos ir iševijos jungti jėgas bendram tikslui — Lietuvos laisvei.

Rengėjai informuoja, kad Adelaidėje žaidynių rengimo komitetas jau išnuomavo visas reikalingas aikštes, jos paruoštos žaidynėm, sudaryta samata ir komitetas dirba kelinti metai, kad žaidynės sėkmingai praeitų. Samatoje numatyta išlaidų 35,000 dol. Dar daugiau kaip trečdalis numatytų lėšų trūksta. O ju reikia. Tad lėšoms telkti komitetas, JAV, išvykai į Australiją: pirm. dr. Petras Kisielius, vysk. P. Baltakis ir inž. Valdas Adamkus. Jau išsiuntę 6000 laišku lietuviams, prašydami sportuojančių jaunimui paramos. Būtu labai gera, kad komiteto pastangos nebūtų veltui, kad kiekvienas, gavęs laišką, atsilieptų bent ir mažiausia auksa. Svarbu, kad dalyvautume savo auksa visuotinai, kad ir maža auksa vis tiek bus reikšminga. To tikisi komitetas, to tikisi ir sportuojantis jaunimas, vyksta į Australiją į sporto žaidynes.

Išvykos organizatoriai užsimeina, kad buvo pažadėta parama iš PLB valdybos, tačiau, pasikeitus pirmininkams ir valdybai, dar ankstyvesnis užtikrinimas, gautas iš buv. pirmininko Vytauto Kamanto, nežinia ar bus ištesėtas. Taip pat, sako rengėjai, ir Lietuvių Fondo paramos šiam reikalui nesusilaukta. Tikimasi, kad iš jo bus susilaukta paramos gal kiek vėliau.

Jeigu stipriai remiame Jaunimo Kongresus, šokių šventes ir tie renginiai palieka dideles sumas pelno, ar nebūtų galima iš jų sumų paremti ir sporto žaidynių didįjį renginį.

Kiek yra žinoma, iš JAV ir Kanados žaidynes vyksta sportininkai, brangias kelionių iš-

laidas didele dalimi pasidengia patys savo lėšomis. Bet ir be kelionių, yra daug išlaidų renginiui.

Pasaulio lietuvių sporto žaidynių, Australijoje, organizavimo našta neša Australijoje sudarytas komitetas: pirm. Jurgis Jonavičius, išd. P. Andriaitis, S. Urnevičius, R. Pocius, R. Sidabras, A. Skiparis ir E. Tapauskas. Veikia pagalbinis komitetas iš 20 asmenų, kuris tvarko bilietus, susisiekimą, nakvynes, maistą. Kiekvienai

ŽEMĖS NUOSAVYBĖS MANIPULIACIJA VOKIEČIŲ UŽIMTUOSIUOSE RYTŲ KRAŠTUOSE

Nuosavybė yra viena pagrindinių laisvo žmogaus žymių. Bolševikams nacionalizuojant nuosavybę (žemę ir visas gamybos priemones), žmogus atsiduria valdžios kalyje, iš kurio natūraliai stengiasi išsprukti.

Vokiečiai tatau labai gerai suprato: užėmę Rytų Europos kraštus ir bandydami ju gyventojus palenkinti savęs, be kitų būdų, manipuliuoja ir nuosavybe. Pabaltijyje, kur dar tebebuvo „nesuurtos ežios“, lengvai atsekami tikrieji jos savininkai, bandė ją tariamai reprivatizuoti, kitur — privatizuoti, ypač žemės duodant nuolatos naudotis tiems, kurie ją dirba. Bet visiškai panaikinti sovietinę nacionalizaciją ir galutinai sutvarkyti nuosavybę buvo numatyta, tik po karo vykdamas kolonizaciją užimtuosiuose Rytų kraštuose.

Tačiau vokiečiai, spiriami neapskaukiuotų, karo aplinkybių, ryžosi išmelti iš užimtųjų Rytų kraštų daugiau labai reikalingos ūkinės ir karinės pasparties ir, dėl to meilindamiesi ju gyventojams, buvo bebanda modifikuoti žemės nuosavybės manipuliaciją (suktą savinauda). Tatau liudija čia spausdinami dokumentai, rasti Vokietijos Rytų ministerijos „Aktennotizen fuer den Fuehrer“ byloje, būtent: Rosenberg Hitleriui pranešimas ir jo priedas (numatomo paskelbti pri-

sporto šakai yra numatytas vadovas, o jeigu reikės, savo ruožtu kiekvienas vadovas sudarys pagalbinį komitetą.

Šia proga tenka pažymėti, kad trečiosios laisvojo pasaulio lietuvių žaidynės sutampa su 50 metų sukaktimi nuo Tautinės olimpiados Kaune ir Klaipėdoje, vykusios 1938 m. Taigi visi olimpiadoje dalyvavę ir dar gyvi esantys bus pagarbiai priminti ir pagerbti šiose žaidynėse Australijoje.

Dar kartą reikia suglausti gretas ir padėti sporto žaidynių organizatoriams įveikti visus sunkumus, tiek organizacinius, tiek ir finansinius. Sportuojantis jaunimas yra taip pat gyvoji lietuviškosios iševijos šaka.

Nuosavybės atstatymo pareiškimo projektas. Šių dokumentų turinys toks:

Nuorašai:
1) Gauleiteriui Dr. Meyer
2) Dr. Hildebrandt
3) Dr. Praetigian
Ivykdyta. (Parašo inicialas).

24/4.
Berlynas, 1943 m. balandžio 24 d.
R/N.
Slaptai!

Mano Fuehreri!
Dabar prasidedant žemės ūkio darbams, užimtųjų Rytų kraštų ūkininkijos darbštumui ir duokliu noringumui ypač paakstinti numatoma paskelbti tokį privatinės nuosavybės atstatymo pareiškimą, iš kurio laukia didžiulio politinio poveikio ne tik užimtuosiuose Rytų kraštuose, bet ir anapus mūsų ribų.

Didžiosios Vokietijos Reicho maršalas, kaip Ketverių metų plano įgaliojimas, vyriausioji gynybos (Wehrmacht) vadovybė ir vyriausioji kariuomenės (Heer) vadovybė su juo sutiko. Pareiškimo turinys matomas iš priedamo priedo. Prašau Tamstos pritarimo. Tuo pačiu prašau, mano Fuehreri, leisti man pateikti klausimus, kurie mano nuomone yra labai svarbūs.

Heil mein Fuehrer!
Pasirašęs A. Rosenberg.

Nuorašas

Vokietijos Reicho vyriausybės rūpina ir apsaugo ūkininko žemės nuosavybę. Todėl ir užimtuosiuose Rytų kraštuose yra įvedama dirbančiosios ūkininkijos žemės nuosavybė.

Žemės nuosavybės suteikimo pagrindas yra 1942 m. vasario 15 d. Naujasis žemės paskirstymo agrarinis potvarkis. Žemė, kurią žemės tvarkymo metu vokiečių valdžios pavestas matinkams paskyrė vietiniams ūkininkams individualiai nuolatos naudotis, šiuo pripažįstama jų privatinė nuosavybė. Žemės paskyrimas ir nuosavybės perleidimas vyks dabartinio žemės tvarkymo būdu. Teisė į žemę turi visi, kas ją dirba. Be ūkininkų, kurie dabar ją naudoja, bus žemę tvarkant pilnai atsivėlginti visi turintieji teisė į žemę, nors laikinai ją ir nesusnaudoti, būtent: dabar karo tarnyboje esantieji (įskaitant ir raudonosios armijos kareivius), evakuotieji dar bolševikų iš-tremtieji, Vokietijos darbo tarnyboje ar karo nelaisvėje esantieji.

Žemės nuosavybės suteikimas yra ūkininkijos veiksmingo bendradarbiavimo pripažinimas, vykdamas žemės ūkio gamybos uždavinį. Jis (žemės nuosavybės suteikimas. Vert.) ipareigoja ūkininkus ir ateityje įtempti visas jėgas užimtuosiuose Rytų kraštuose žemės ūkio naujai statybai, kad tuo būdu būtų galima prisidėti prie galutinio bolševizmo nugalėjimo.

Vokietijos Reicho vyriausybės paskirtas Reicho ministeris užimtųjų Rytų kraštams. (Dokumentų šaltinis: National Archives microcopy Nr. T-454, roll 100).

Deja, praktiškai jokios permainos neįvyko žemės nuosavybės teiseje. Atrodo, nebuvo vienas paskelbtas ne Rosenbergo planuotasis vadinamas privatinės nuosavybės atstatymo pareiškimas (jis kalba tik apie žemės nuosavybę).

Šis pareiškimas, jei būtų pradėjęs galioti, būtų palietęs ir Pabaltijio valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — žemės nuosavybės teisę: nuolatiniš žemės naudotojas būtų tapęs jos savininku. Vokiečių nuolatinių detalų nuosavybės (ne tik žemės, bet ir miesto namų, įvairių verslmonių ir kito turto) tvarkymą Pabaltijio kraštuose atspindi Vokietijos Rytų ministerijos kitose bylose rasti dokumentai. (Juos paskelbti sutiko „Aidu“ žurnalo redaktorius artimiausioje ateityje).

Bronius Nemickas

BALTASIS BANGINIS

HERMAN MELVILLE

ROMANAS

Išvertė P. Gaučys

31

Buvo įdomus ir įspūdingas vaizdas matyti, kaip tuo metu susijaudino Pelegas su Bildadu. Šis pastarasis ypač buvo susikrimęs turėdamas apiešti laivą, pradedantį tokią ilgą ir pavojingą kelionę daug toliau už audringų iškyšulių, laivą, į kurį buvo sudėjęs keletą tūkstančių dolerių, kurie jam atsiėjo daug prakaito uždirbti, laivą, kurio kapitonas buvo vienas jo senųjų bičiulių, vyras beveik jo paties amžiaus ir kuris turėjo susitikti su pasigailėjimo nežinančių žiaunų pavojais. Liūdnas, kad turįs atsisveikinti su tuo, kas ligi kraštų buvo pripildyta įvairiaisiais interesais, senasis Bildadas niekaip nesiryžė pradėti. Neramiai apibėgo laivo denį, nusileido į kajutę dar kartą pasakyti sudievu, vėl pasirodė ant denio, pažiūrėjo į tą pusę, iš kurios pūtė vėjas ir į beribių vandenų plotį, aprėžtą vien nematomu Rytų žemynų. Pasuko žvilgsnį į žemę, į viršų, aukštai ir žemai, žiūrėjo į visas puses ir nieką nežūrėdamas ir pagaliau mechaniškai pastvėręs virvę nuo kopėčių, konvulsingai suspaudė kietą Pelego ranką ir, pakėlęs žibintą, kurį laiką stovėjo įrėmęs akis į bičiulio veidą, tarsi sakydamas: „Nepaisant visko, mano senasis Pelege, aš galiu visa tai pakelti. Taip, aš galiu“.

Pelegas laikėsi labiau filosofiskai, tačiau, nepaisant visos jo filosofijos, iš jo akių nuriudėjo ašara, kai žibintas priartėjo dar labiau. Savo ruožtu ir jis nubėgo į kajutę, o paskui persimetė vienu kitu žodžiu su Star-

bucku, antruoju karininku. Pagaliau, apsidairęs aplink, atsisuko į savo bičiulį:

— Kapitone Bildada, eime, jau laikas išeiti. Prisiartinkite! Iš kairės... neskubėkite... neskubėkite! Eime, Bildada, tark, vyruti, savo paskutinį žodį. Laimingos kelionės, Starbuckai! Geros žūklės, pone Stubb! Sudievu ir geros sėkmės visiems, ir atsiminkite, kad po trejų metų jūsų lauks gera vakarienė Nantuckete. Urra!

— Vyruci, tegul Dievas jus laimina ir globoja... — prašnabzdėjo Bildadas, ir be jokio sąryšio, tėsė: — tikios, turėsite gerą orą, taip kad kapitonas Ahabas greitai galės būti jūsų tarpe... Jam tereikia tik stiprios saulės, ir jos susilauksite Atogražose... Vyruci, būkite protingi ir be reikalo nelaužykite perstekininkai eldijų. Balto kedro geros lentos dar trims nuosimčiais brangesnės... Taip pat neužmirškite poterių... Pone Starbuck, prižiūrėk kubilių, kad neiekvotų atsarginių lentų... Ai, dabar tik prisiminiau, adatos burėms siūti sudėtos žalioje skrynioje... Viešpaties dienomis, vyruci, per daug nemedžiokite, bet taip pat neniekininkite gerų progų, tai būtų lygu paniekinti dangaus dovanas... Sudievu! Sudievu! Pone Starbuck, per ilgai nelaikykite apatiniam sandėlyje sūrio, jis nuėis per nieką... Taupykite sviestą, nes kaštavo po dvidešimt centų už svarą, ir žiūrėkite... — Kapitone Bildada, eime, eime... jau gana... lipk į laivą.

Kapitonas Pelegas jį pastūmėjo prie krašto ir abu išėjo į burlaivį.

Abu laivai atsisakė. Šaltas ir drėgnas nakties vėjas pūtė tarp jų. Aštriai klykdamas praskrido žuvedros. Abu kevalai pradėjo plaukti. Suspaustomis širdimis sušukome triskart valio ir, akli kaip likimas, davėmės į vieną Atlantą.

XXIII. Krantas pavėjui

Viename ankstyvesnių skyrių buvo kalbama apie tokį Bulkingtoną, kresną, tik ką grįžusį jūreivį, kurį sutikome New Bedfordo nakvynės namuose. Kai tą šurpią žiemos naktį „Pequodas“ vagojo šaltas ir išdaviniskas vandenyno vilnis, aš nustebug pamatęs šį mano draugą prie vairo. Aš žiūrėjau su pagarbja simpatija į vyrą, kuris pačiam viduržiemėje ir, tik ką grįžęs iš pavojingos ketverių metų kelionės, turėjo pakankamai ryžto vėl leistis į kitą audringą kelionę.

Leiskite man pasakyti, kad Bulkingtono atvejis buvo panašus į audros blaškoma laivą, kuris dideliu vargu stumiasi kranto link. Uostas norėtų jam padėti, jis yra gailėstingas, be to uoste yra saugumas, gerovė, židyns, vakarienė, šiltos antklodės, draugai ir visa tai, ko reikalinga mūsų mirtinga silpnė. Tačiau šitoje audroje uostas ir žemė šiam laivui sudaro didesnę pavojų. Jis turi vengti bet kokio svetingumo. Jam reikia ištieti visas bures ir padaryti visa, kad galėtų nutolti nuo žemės ir netgi kovoti su pačiu vėju, norinčiu jį stumti kranto link. Jam reikia vėl išeiti į atvirą jūrą, toli nuo krantų, nes vienintelis jo išsigelbėjimas yra pulti į pavojų!

Ar tu tai žinai, Bulkingtonai? Ar tau dingtelėjo ši mirtina ir nepakankama tiesa? Ar žinai, kad bet kuri gili mintis yra lygi narsioms pastangoms išlaikyti pilną jūros laisvę, kai bausis jūros ir dangaus vėjai susibaudžia išmesti tave ant išdaviško ir vergiško kranto?

Ir kartą aukščiausia, begalinė tiesa, tokia begalinė, kaip Dievas, yra nutolti nuo žemės, vėriau žūti šitame begaliniame staigume, nei būtų išmestas ir pavėjui esantį krantą, nors jis ir reikštų saugumą!

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

FILMAS IŠ AUSTRALIJOS

Martyno Jankaus šaulių kuopa Brocktone rengia kultūrinį subatvakarį spalio 15 d. Sandaros salėje, 30 Intervale St., Brocktone. Programoje filmas iš Australijos Lietuvių Dienų ir kitos aktualijos. Po programos užkandžiai ir atsigėrimas įvairiais gėrimais.

„SVAJONIŲ AIDAI“

Spalio 15 d. 7:30 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliečių d. jos trečio aukšto salėje Bostono Lietuvių Jaunimo sąjunga ruošia vakarą, kurio programą atliks dainos vienetas „Svajonių aidai“ iš Australijos. Po programos vaisės, loterija ir šokiai, kuriems gros brolių Kezių orkestras iš New Yorko.

„LAISVĖS VARPO“ VAJAUS LAIMĖTOJAI

Po „Laisvės Varpo“ koncerto rugsėjo 25 d. traukimo keliu buvo paskirstytos „Laisvės Varpo“ piniginių vajuos dalyviams parūpintos dovanos, kurios teko: pirmoji dovana — So. Boston Savings Bank 100 dolerių taupymo sąskaita — Kaziui Bačanskui iš Dorchesterio; antroji dovana — Juozo Kairio, Fitzmaurice Motor Sales savininko iš Brocktono, dovana — 100 dol. grynais pinigais — inž. Kaziui Daugėlai iš Bedford, N. H.; trečioji dovana — Birutės Mitkienės „Baltic Tours“ paaukoti gintariniai karoliai (75 dolerių vertės) — Juozui Blažui iš Holliston; ketvirtoji dovana — Jadvygos Tumavičienės atminimui paaukoti 50 dolerių — Veronikai Tumienei iš Norwoodo.

TAUTOS FONDO REIKALAI PER RADIJĄ

„Laisvės Varpas“ rugsėjo 25 d. laidoje pateikė plačią informaciją apie Tautos Fondo, jo struktūrą ir uždavinius. Atsakydamas į Alfonso Petručio klausimus, Tautos Fondo tarybos pirmininkas Aleksandras Daunys nurodė skirtumą tarp Lietuvių Fondo ir Tautos Fondo, pabrėždamas, kad pirmasis skirtas lietuviškam švietimui ir auklėjimui bei tautinės kultūros reikalams, o antrasis — Vliko veiklai finansuoti. Kad nebūtų nesupratimų, visuomenė tai turėtų gerai žinoti. Lietuvių Fondas yra Chicagoje, o Tautos Fondas — New Yorke.

Tautos Fondo nariu gali tapti kiekvienas, inėšęs 100 dolerių. Nariais gali būti atskiri asmenys ir organizacijos. Vyriausiu Tautos Fondo organu yra narių susirinkimas, kuris renka valdybą ir tarybą. Tautos Fonde yra Nepriklausomybės skyrius, kurio pagrindinis kapitalas skiriamas Lietuvai, kai bus atstatyta jos laisvė.

Šalia to yra ir kiti skyriai, kuriais galima per Tautos Fondo prisidėti, ne tik prie kovos dėl Lietuvos laisvės, bet ir prie kapitalo sukrovimo jos atstatymui. Likvidacijos atveju Tautos Fondo lėšos yra apsaugotos Lietuvos reikalams.

Visa tai daugiau ar mažiau lietuvių visuomenei žinoma, nes „Laisvės Varpo“ laidoje dažnai apie tai kalbama. Bet poveikis yra daug stipresnis, kai tokia informacija pateikiama balsu, tu, kurie Tautos Fondui vadovauja. Šia prasme Tautos Fondo tarybos pirmininkas reikšmingai pasitarnavo.

KUN. V. VALKAVIČIAUS SUKAKTIS

Norwoodo lietuvių Šv. Jurgio parapijos klebono kun. Vincas Valkavičius kunigystės 35-rių metų sukaktis paminėta rugsėjo 25 d. Tuo pagrindu bažnyčioje įvyko religinės muzikos koncertas, kurio programos atlikime dalyvavo instrumentalistai, vokalistai ir bažnytinis choras

papildytas etnografinio ansamblio „Sodaauto“ nariais. Atlikėjų ansambliai vadovavo pats sukaktuvininkas kun. Vincas Valkavičius, kuris taip pat atliko keletą dalykų smuiku ir sugiedojo keletą giesmių solo. Koncerto pranešėja lietuvių ir anglų kalba buvo „Sodaauto“ ansamblio vadovė Gita Kupčinskienė, pateikusi fragmentinę informaciją apie sukaktuvininką ir jo veiklą.

Po koncerto salėje po bažnyčia vyko vaisės. Įėjimas į koncertą ir vaisės buvo nemokamas. Visas išlaidas padengė atskiri asmenys, sukaktuvininko draugai ar sodalietės, kurios suorganizavo savo klebono sukakties minėjimą. Iškilnėse dalyvavo daug parapijiečių, kurių maždaug pusė buvo lietuviai. Kiti buvo kitataučiai, daugiausia portugalai, priklausantieji Šv. Jurgio parapijai. Kun. Vincas Valkavičius yra pramokęs portugaliskai, tad juos aptarnauja jų gimtąja kalba.

Kun. Vincas Valkavičius yra (Nukelta 1 psl.)

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS GREIT PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio kas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turū Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žiemiškai. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

NAMŲ APŠILDYMAS
Išvalau ir remontuoju visų rūšių namo šildymo įrengimus ir pakeičiu vandens šildytuvus.

ALBIN BANY
447-8806

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS Kreiptis į: Hermis Decks
Tel. 585-6624
Nuo 8 v. ryto iki 5 v. vakaro Kalbėti lietuviškai

FOR SALE

Pigiai parduodu tinkamus naudoti Lietuvoje
VİDO REKORDERIUS
(312) 839-5829

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SĄŽINGAI PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.
Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą sąrašą parduodamų namų jūsų ieškomaj apylinkėje, mieste ar priemiesty. Sinteresuoti prašau skambinti ar užteit pas

BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

FOR RENT

Išnuomojamas 5 kamb. butas
71 & Francisco apyl. Kamb. dideli ir šviesūs; „radiant“ šildymas.
Tel. 776-7952.

Išnuomojamas 6 kamb. butas
2 aukšte; su virtuve ir šaldytuvu. Berwyn, IL.
Skambinti 484-3234

Išnuomojamas 5 kamb. šviesus butas
antrame a. Su šiluma. Marquette Parko apyl. Galima užimti nuo spalio 4 d.
Tel. 460-4055

LITHUANIA, THE EUROPEAN ADAM

Prof. dr. JUOZO ERETO vokiškai parašyta apie Lietuvą, išversta į anglų kalbą **dr. Algio Mickūno**. Antroji laida 1983 m. Išeido Kęstučio Butkaus fondas. Tai labai gera dovana amerikiečiams, o taip pat ir mūsų jaunimui pasiskaityti apie Lietuvos istoriją ir dabartinę būklę komunistinės Rusijos okupacijoje. Kaina su persiuntimu \$4.50. Illinois gyventojai moka \$4.75. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

BAIGIAMA IŠPARDUOTI ANTANO MACEINOS PARAŠYTUS LEIDINIUS

BAŽNYČIA IR PASAULIS. Bažnytinio gyvenimo kaita po II Vatikano Susirinkimo. 155 psl.	
1970	\$3.00
DIEVAS IR LAISVĖ. Religijos filosofijos studija. 150 psl. 1985	\$5.00
SAULĖS GIESMĖ. Šventasis Pranciškus Asyziotis kaip krikščioniškojo gyvenimo šauklys. 454 psl. 1954	\$7.00
k. virš.	\$10.00
DIDŽIOJI PADĖJĖJA. Šv. Mergelės Marijos būties ir veiklos apmąstymas. 234 psl. 1958	\$3.00
FILOSOFIJOS KILMĖ IR PRASMĖ. 328 psl. 1978	\$20.00
DIDIEJI DABARTIES KLAUSIMAI. Pasaulio sekuliarizacija, evangelijų numitinimas, evoliucija ir religija. 325 psl. 1971	\$6.00
KRIKŠČIONIS PASAULYJE. Pasauliškio vaidmuo išganyimo istorijoje. 402 psl. 1974	\$7.00
RELIGIJOS FILOSOFIJA. Pirmoji dalis. Religijos esmė — religijos Dievas. 335 psl. 1976	\$6.00
IR NIEKAD NE NAMOLEI. Eilėraščiai. 70 psl. 1980	\$6.00
ORA ET LABORA. Bažnyčios ir kultūros klausimu. 215 psl. 1987	\$7.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

Antano Galliūso SAVANORIO DUKTĖ,

keturių dalių romane.

Čia pro skaitytojo akis pravedama įvairių kartų lietuvių gyvenimas ne tik JAV, bet Kanadoje, Australijoje ir Vencueloje vienos nepriklausomoje Lietuvoje išaugusios moters išgyvenimų plotmėje. Seni meilės konfliktai ir išgyvenimai naujus veikėjus randa jaunojoje išeivių kartoje.

Idomiai iliustruota knyga kainuoja 9 dol. Su persiuntimu — 10.50 dol. Illinois gyventojai moka 11.30 dol. Užsakymus siųsti: **Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.** Ši knyga gaunama ir pas knygų platintojus.

this is why we're here.

Mes esame čia žmonėms patarnauti.
Mes čia — už namus ir šeimą!
Mes stengiamės įgyvendinti Amerikos svajonę ir išlaikyti Senojo Pasaulio vertybes.
Mes čia — jums padėti kasdieną nuo paskolos studijoms iki pensijos.
Visa tai darome, nes gyvename — čia!
Mūsų finansiniai ryšiai tamprūs su apylinke, kurią aptarnaujame.
Mes esame laimingi turėdami čia devyniasdešimt tūkstančių draugų ir bilijoną dolerių turto!
Mes kviečiame ir jus būti mūsų draugu!
Leiskite Standard Federal Savings jums patarnauti finansiniuose reikaluose.

WE WANT YOU AS A PARTNER.

Chicago: Brighton Park 4192 S. Archer Ave. 847-1140; 47th Street 2555 W. 47th St. 523-1083; Garfield Ridge 6141 S. Archer Ave. 767-5200
Hickory Hills 9357 S. Roberts Rd. 598-5050; Hill Creek Shopping Center 8653 W. 95th St. 599-1977; Downers Grove 5100 Forest Ave. 963-1140; Oak Lawn 10350 S. Pulaski Rd. 424-5910
Lombard 23 N. Main St. 627-1140; Capitol Federal Savings Division; Evergreen Park 3960 W. 95th St. 636-6000; Palos Heights 6410 W. 127th St. 371-4400; Oak Lawn 9801 S. Cicero Ave. 424-3300

BOSTONO ŽINIOS

(Atkelta iš 4 psl.)

veikli ir šakota asmenybė. Šalia tiesioginių kunigo pareigų jis yra didelis muzikos mėgėjas ir entuziastas, o taip pat šio krašto lietuvių istorijos tyrinėtojas. Iš muzikinių jo pasireiškimų pažymėtinas jo dalyvavimas „Laisvės Varpo“ 1970 m. spalio 25 d. renginio meninės programos atlikime ir vadovavimas lietuvių chorams Šv. Kryžiaus katedroje Bostone, minint Šv. Kazimiero ir Lietuvos krikšto sukaktis, o iš istorinių darbų – paskutinis jo darbas yra Norwodo lietuvių parapijos istorija.

Gaila, kad šis originalus, idomus ir reikšmingas kun. Vinco Valkavičiaus kunigystės sukakties minėjimas sutapo su „Laisvės Varpo“ rudens koncertu. Tai nutraukė vienam ir kitam renginiui dalį publikos. Bet jo išvengti jau nebuvo galima, kai tas sutapimas paaiškėjo. Nei vieno, nei kito renginio negalima buvo nukelti kitai dienai, nors abipusiai buvo stengiamasi tai padaryti, nes abiejų programų atlikėjai tik tą dieną galėjo atlikti savo duotus pasidėjimus. Besiaiškinant to sutapimo išvengimo galimybes, abi suinteresuotos pusės parodė daug geros valios.

GALIMYBĖ PRAILGINTI PROGRAMĄ

Kai kurie „Laisvės Varpo“ klausytojai nusiskundžia, kad negali išklausyti visos „Laisvės Varpo“ programos lietuviškosios dalies, nes tuo metu reikia vykdyti lietuviškas pamaldas. Mėginimas pakeisti lietuvišką pamaldų laiką nedavė apčiuopiamų rezultatų. O „Laisvės Varpo“ programos laiką pakeisti nėra jokios galimybės. Bet paskutiniu metu graikų programai dėl finansinių sunkumų nustos veikti, prie „Laisvės Varpo“ turimo laiko galima būtų pridėti dar pusę valandos. Tuo atveju programa būtų nuo 8:30 val. ligi 10 val. ryto. Taip susitvarkius, lietuviškoji programos dalis būtų pradėdama 8:30 val. ir baigiama 9:30 val. ryto. Tai, gi, išklausiusieji visą lietuvišką programos dalį turėtų 30 minučių ligi lietuviškų pamaldų Brocktone ir Norwode, o 45 minutes Bostone. Pageidaujantieji tokio prailgimo prašomi pranešti „Laisvės Varpo“ vadovybei: 173 Arthur St., Brockton, MA. 02402, telefonas: 586-7209. Pagal gautus pasiūlymus bus daromas sprendimas. Tokio prailgimo nėra prasmės daryti, jei klausytojai jo nepageidauja.

P. V.

„LAISVĖS VARPO“ KONCERTAS BOSTONE

„Laisvės Varpo“ radijas dar kartą įrodė, kad jis turi gausų būrį klausytojų, kurie ne tik

klausosi sekmadienį radijo laidų, paruoštų Petro Viščinio ir jo štabo narių, bet lankosi ir į jo ruošiamas kultūrinės popietės, koncertus. Rugsėjo 25 d. So. Bostono Lietuvių piliečių d-jos didžiojoje salėje įvyko 59-tas toks koncertas šūkiu: „Pažinkite ir remkite savo talentus“. Programą atliko trys muzikos meno atstovai – solistai: sopranas Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė iš Chicago, bosas Benediktas Povilavičius ir pianistas dr. Saulius Cibas, abu iš Bostono. Judvieji pasirodymai scenoje maloniai sutinka lietuviškoji publika.

Visi trys koncerto atlikėjai atstovauja trim skirtingiems Lietuvos gyvenimo etapams: Amerikon pokario metais, iš Lietuvos pasitraukęs Antrojo pasaulinio karo metais; Audronė Simonaitytė, vidurinės kartos, dainavimo meno mokslus baigė pavertoje tėvynėje. Amerikon atvyko maždaug prieš aštuoniolika metų. Saulius Cibas, pianistas/akompaniatorius, yra jau šio krašto produktas: šalia muzikos konservatorijos jis yra baigęs ir medicinos mokslus. Pameniu, kai maždaug prieš 18 metų Chicagoje vyko Laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Vienoje iš keleto programų dalyvavo jauni talentai: sėkėjai, dainininkai, atvykę iš įvairių kraštų. Tada pirmą kartą Chicagoje plačiai visuomenei pasirodė jauna dainininkė iš paverptos Lietuvos – dabartinė solistė Simonaitytė. Ji publiką sužavėjo ne tik savo gražia išvaizda tautiniuose drabužiuose, bet ir maloniu, skambiu balsu, kuris tada išsiskyrė iš visų kitų. Dabar Audronė sukūrusi lietuvišką šeimą, dar randa laiko pradžiuginti tautiečius patraukliu savo dainavimu.

Minimo koncerto programa prasidėjo punktualiai. Koncertas pradėtas dviem solistų duetais: Miko Petrausko „Jau vakaras buvo“ ir Stasio Šimkaus „Plaukia sau laivelis“. Tai buvo įvadas į pirmąją koncerto lietuviškąją dalį, kurioje girdėjome: Aleksandro Kačanausko kompozitorių dainas. Taip pat programoje buvo ir šiuolaikinių Lietuvos kūrėjų: Justino Bašinsko ir Vytauto Budrevičiaus dainų. Solo dainas pakaitomis atliko Gaižiūnienė ir Povilavičius. Dainos skambėjo kiek nostalgiskai, ramiu tonu; jos, atrodo, pataliko į simpatiškus publikos nuotaiką. Pertraukos vietoje programos vedėjas Petras Viščinis trumpu žodžiu padėkojo susirinkusiems už atsilankymą bei „Laisvės Varpo“ radijo laidų rėmimą. Viščinis priminė, kad koncerte yra ir svečių iš Lietuvos. Sveikindamas juos, Viščinis sakė, kad tėra viena Lietuva, nežūrint, kad lietuvių skiria vandenynai ar valstybių sienos... Jis kvietė svečius, grįžus Lietuvon, pasakyti savo artimie-

siems, kad išsivijęs lietuvių jais rūpinasi ir stengiasi jiems padėti.

Scenon buvo iškviesta viešnia iš Clevelando: JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros tarybos pirmininkė Ingrida Bublėnė. Ji pagyrė Petro Viščinio ilgalaikį, ištvermingą darbą lietuviškumo baruose ir jį perjuosė meniškai išausyta lietuviška tautine juosta.

Antroje programos dalyje solistai atliko po kelias arijas iš gerai pažįstamų operėčių, kaip Leharo „Linksmoji našlė“ ir Planquetto – „Kornevilio varpai“, o iš operų: Gounod „Faustas“, Puccinio „Toscos“ ir „Bohemos“, Masseneto – „Heriodiades“ arijų. Jų tarpe taip pat buvo jaunojo bajoro arija iš J. Karnavičiaus operos „Grażina“. Visos arijos atliktos dideliu įsijautimu ir menišku tikrumu. Publika nesigailėjo katūčių, tad solistai turėjo net tris kartus bisuoti. Koncerto svečiai, ypač tie, kurie yra matę ir girdę „Kornevilio varpus“ nepriklausomai Lietuvos scenoje, griausmingai plojo, kai Povilavičius užtraukė garsiąją plešikų dainą: „Buvo mūs penki šimtai“.

Koncerto programa baigta Mozarto operos „Donžuanas“ duetu. Tačiau publika plojimais išsprasė dar vieno pasirodymo: Gaižiūnienė su Povilavičium bėgė jauni talentai: sėkėjai, dainininkai, atvykę iš įvairių kraštų. Tada pirmą kartą Chicagoje plačiai visuomenei pasirodė jauna dainininkė iš paverptos Lietuvos – dabartinė solistė Simonaitytė. Ji publiką sužavėjo ne tik savo gražia išvaizda tautiniuose drabužiuose, bet ir maloniu, skambiu balsu, kuris tada išsiskyrė iš visų kitų. Dabar Audronė sukūrusi lietuvišką šeimą, dar randa laiko pradžiuginti tautiečius patraukliu savo dainavimu.

Po koncerto klausytojai salėje pabendravo su solistais bei senais pažįstamais, užkandžiaudami ar gerdami alutį. Atrodė, kad svečiai dar nenorėjo skubintis namo, nors buvo atvažiavusių iš gana tolimų vietovių, iš kitų Naujosios Anglijos valstijų.

Pastebėtina, jog šį kartą „Laisvės Varpo“ koncertas sutapo su kitu renginiu, kuris tą patį dieną iki pietų vyko mažesnioje salėje. Ten posėdžiavo LB-nės Bostono apygardos atstovai. Jie turėjo progos po sėkmingų posėdžių pasidžiaugti koncerto programa.

Nesinori net pagalvoti, kokia gili spraga liktų lietuvių išlaikymo baruose, jei viena dieną nutiltų „Laisvės Varpas“...

Alf. Petrutis

MAŽIAU BEDARBIŲ

Illinois valstijoje bedarbių skaičius rugsėjo mėnesį buvo 6%, taigi mažiau negu bet kada kitados.

SUSITARĖ SU GAIL. SESERIM

Cook apskrities ligoninė susitarė su gailėstingosiomis seserimis. Patvirtinus sutartį, išvengiamas streikas. Gail. seserų patvirtinimo balsavimai spalio 11 d.

A.A. JUOZAS SVILAS

1988 m. liepos 23 d. Mississauga kapinėse buvo palaidotas dipl. inž. Juozas Svilas, sportininkas, jaunimo globėjas ir mecenatas. Lietuviškoje veikloje jis buvo visur, kur buvo reikalingas: ir Kauną vaduojant, ir Hamiltono parapiją kuriant, ir visur aukojant. Jis buvo Hamiltono sporto klubo „Kovo“ steigėjas, ir t.t.

Gimė Juozas 1916.VI.2 Drage-liskėje, Zarasų aps. Utenos gimnazijoje ir Vytauto D. universitete pavyzdingas studentas skautas. 1944 m. buvo priverstas palikti Lietuvą ir atsikūrė Vokietijoje vilkike, kuris išėjo netoli Berlyno... Kai atsirado galimybė, tai pirmu transportu atsirado Kanados miškuose, o baigęs sutartį pradėjo dirbti Hamilton, Ont., „International Harvester“, kur savo geru pavyzdžiu atvedė ir daug kitų lietuvių. Čia jis dirbo atsakingose pareigose, dažnai komandirujamas sekti Harvester mašinų darbus, registruoti kliūtis.

Kai tėvas, buv. Dusetų viršai-

A.A. Juozas Svilas

tis, grįžo į ok. Lietuvą po 8 metų tremties Karagandoje, tai po didelių pastangų atsikvietė abu tėvus į Kanadą, kur juos globojo, padedant sėsei Birutei ir Karoliui Lukošiams. Tėvas neilgai tesidžiaugė Kanados laisve, nes buvo Karagandoje „gydytas“, o mama mirė, sulaukusi

DRAUGAS, trečiadienis, 1988 m. spalio mėn. 12 d.

5

net 102 metų, globojama dukters.

Juozo laidotuvis buvo labai daug jo gerbėjų ir giminių, kurie užprašė daugiau kaip 70 šv. Mišių, suaukojo „Tėv. Žiburiams“ 155 dol., Tautos Fondui 635 dol., Lietuvių Fondui 670 dol., taigi 1460 dol. suma. Daug užuojautų spaudoje.

Nors Juozas savo šeimos ne-

buvo sukūręs, bet globojo jaunimą, kuriame matė tautos ateitį. Tėvai mieliai leido savo vaikus su Juozu i „Ramovės“ stovyklas, nes žinojo, kad yra patikimose rankose. Tai buvo šviesi, pavyzdinga asmenybė. Paliko brolių Vytautą, seseris Birutę Lukošienę ir Leonidą Giedraitienę

J. G.

A.†A.

HELEN PIVARONAS

Gyveno Downers Grove, IL.

Mirė 1988 m. spalio 10 d., 1:40 val. ryto, sulaukusi 61 m. amžiaus.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Algirdas, sūnūs Allen, Norbert, marti Lisa; dukros Lisa, Sheavoun, žentas Charles Lambillotte; trys anūkai: Joshua, Jessica ir Allison.

Kūnas pašarvotas spalio 12 d. nuo 2 iki 9 v.v. Westchester Funeral Home koplyčioje, 10501 Cermak Rd., Westchester, IL.

Laidotuvės įvyks spalio 13 d. iš koplyčios 10 val. ryto bus atlydėta į Our Lady of Peace parapijos bažnyčią, Darien, IL, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Tautines lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras, sūnūs, dukros, anūkai.

Laidotuvių direkt. David Moravec. Tel. 863-4242.

PADĖKA

A.†A.

MARY ALKEVIČIUS

Atsiskyrė su šiuo pasauliu 1988 m. rugsėjo 2 d. ir buvo palaidota rugsėjo 5 d. Šv. Petro ir Povilo kapinėse, Grand Rapids, Michigan.

Širdingai dėkojame klebonui Rev. K. Schichtel už maldas koplyčioje, Šv. Mišių atlaikymą ir apeigas kapinėse, kurios suteikė dvasinės stiprybės. Taip pat dėkojame laidotuvių direktoriams Barto & Sons už patarnavimą, vargonininkai bei solistai, šeimininkams už valgių paruošimą ir salės paruošėjams.

Nuosirdžiai dėkojame giminėms, draugams, pažįstamiems, geros valios žmonėms už atsilankymą, maldas, šv. Mišių aukas, geles, užuojautas iš tolimųjų valstybių ir paldoams palydėjusiems velione į amžina ramybę.

Visiems reikiame didelę padėką.

Vyras Kazimieras B.S., M.A.
ir Tadas, Loreta, Rita, Matas

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGO PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS

LACKAWICZ

LAIOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAIOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAIOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

Talkininkai Kennebunkporte. Iš kairės: A. Stankus iš Clevelando, Igoris ir Gunda Kuciauskai iš Baltimores, Gene Petrus su vyru iš Amsterdam, viešnia iš Philadelphia, B. Chlamsauskienė — antroje eilėje.

70 metų aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2657 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

APLINK MUS

x Ann Jillian-Jūratė Nau-sėdaitė, kino žvaigždė, lankydamasi Chicagoje, aplankė lietuviškas įstaigas, tarp jų ir Balzeko Lietuvių kultūros muziejų. Spalio 10 d. ji su vyru Andrew Murcia aplankė „Draugo“ redakciją, administraciją ir spaustuve. Ji nuosirdžiai pasikalbėjo su visais administracijos pareigūnais, rinkėjais ir spaustuvės darbininkais. Taip pat visiems, kas norėjo, davė autografus ir papasakojo apie savo darbus kino teatruose, naujuose filmuose ar televizijoje. Pasikalbėjo jie abu išvyko į Midway aerodromą.

x Angelė Nelsienė, nauja JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos prezidentė pirmininkė, prieš išvykdamą atgal į Los Angeles, aplankė „Draugo“ redakciją, painformavo apie savo planus taryboje ir savo veiklą LB Vakarų apygardoje. Ji yra ten pirmininkė ir yra išvysčiusi gerą veiklą.

x AMLK Moterų sąjungos Chicago apskritys suvažiavimas bus sekmadienį, spalio 23 d., Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje tuoj po 10:30 val. šv. Mišių. Suvažiavimą globoja trečioji kuopa.

x Aleksandra Arūnaitė-Palkienė, anksčiau gyv. Richmond Hill, New York, paskutiniu laiku pakeitė adresą: Aleksandra Pakalka, Matulaitis Home, Thurber Rd., Putnam, Ct. 06260. Pakaisdama adresą, pridėjo ir 15 dol. auką. Nuosirdus ačiū. Atsiprašome už mūsų padarytą klaidą.

x ALTO suvažiavimo programa spalio 22 d., šeštadienį, 7 v.v. Liet. Tautiniuose namuose, 6422 S. Kedzie Ave., rengiama iškilminga vakarienė, kurios metu bus paminėtas gilių atminties dr. Pijus Grigaitis, įžymusis ALTO veikėjas. Programoje: akademija ir meninė dalis. Visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti. Vietas rezervuoti: 778-6900 (ALTO raštinė) ir 434-4645.

x Liet. Tauragės klubo gegužinė įvyks 1988 m. spalio 16 d. 12 val. Šaulių namuose. Veiks virtuvė, baras ir šokiai. Gros E. Knoll orkestras. Maloniai kviečiame atsilankyti. Klubas valdyba.

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4666
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštadienį 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą.

ADVOKATAS ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Kun. Vytautas Bagdanas šį sekmadienį, spalio 16 d., Marijonų koplyčioje atlaikys šv. Mišias 11 val. už visus mirusius „Kestučio“ korporacijos brolius. Po šv. Mišių Seklyčioje bus konventas ir užkandžiai.

x Muzikos vadovai Darius Polikaitis ir Rasa Poskočimienė stropiai ruošia Dainavos ansamblį „Lietuviškų Užgavėnių“ pastatymui.

x Virginija, Zita, Arūnas ir Tomas labai kviečia visus Chicago lietuvius į estradinį ir liaudies dainų koncertą, kuriame jie patys atliks įdomią programą. Koncertas bus spalio 21 ir 23 dienomis Jaunimo centre.

x Olga's rūbų salono iš Hinsdale drabužių modelių Vida Murray ir Violeta Woodward Putnamo seselių rėmėjų rengiamo madų parodoje Jaunimo centre.

x Tyrinėjimo asistento („research assistant“) vieta asmeniui, besidominčiam Lietuvos, Baltijos ir Sovietų Sąjungos biznio, ekonomijos, politikos, socialinės organizacijos sritimis. Dešimt valandų per savaitę. Daugiau žinių gauti kreipkitės į prof. Feliksą Palubinską, Head, Management Department, Purdue University Calumet, Hammond, Indiana 46323-2094. Telefonas: 219-989-2388.

x Pagalbi ranka vargantiesiems Lietuvos Dukterų tiesiam su lietuviškos visuomenės pagalba. Tuo tikslu ruošiamas Rudens pokylis spalio 22 d., 7 v.v. Jaunimo centre. Bilietai — draugiškos raštinėje, 2735 W. 71 gatvė, kasdien 10-5 v.v. Visi laukiami!

x Tradicinis Lietuvių Operos balius-koncertas įvyks lapkričio 5 d., šeštadienį, 7 v.v. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Meninė programą atliks operos choras ir choro solistai. Diriguos muz. Bronius Kazėnas. Registracijai ir informacijai skambinti Vaclovui Momkui, tel. 925-6193. Pelnas skiriamas Lietuvių Operos kultūrinei veiklai paremti.

x Dail. Vyt. Valiaus menų paroda įvyks š.m. spalio 14, 15, 16 d. Čiurlionio galerijoje. Atidarymas penktadienį, spalio 14 d. 7:30 v.v. Visi kviečiami dalyvauti.

x Šlūtų prekyboje PATRIA gausus elektronikos ir dovaninių prekių pasirinkimas. Svečiai iš Lietuvos ar važiuojantys į Lietuvą, kviečiami apsilankyti ir apsirūpinti dovanomis. Čia gaunama: gausūs gintaro papuošalai, šimtai muzikos kasetių, vartojimui Lietuvoje pritaikyti video ir audio magnetofonai, Zenith televizoriai, siuvimo „over-lock“ mašinos, įvairūs namuose naudojami elektroniniai aparatai. Viskas pritaikyta 220 v. elektros srovei. Profesionalus patarimas, aiškinimas ir demonstracija. Pristatome ir į kitus miestus. **Patria** — vienintelė lietuviška elektroninių reikmenų, tinkamų vartojimui Lietuvoje, parduotuvė; 2638 W. 71st. St., Chicago, IL 60629, tel.: 312-778-2100.

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787.

x Algimantas Kezys apibūdins dailininkų kūrinius „Lietuvių meno 66 metų“ parodos atidaryme spalio 14 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus galerijoje. Visi kviečiami parodoje dalyvauti. Po atidarymo bus vaišės.

x LKVS Ramovė Chicago skrybiaus ramovėnai drauge su DLK Birutės draugijos centru skyrė Vytauto Didžiojo šaulių rinktinę, Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopą ir Cicero jūrų šaulių kuopą „Klaipėda“ rengia žurn. Kariui paremti kavutę spalio 23 d. 3 val. v., sekmadienį, Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės salėje. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

x Bulvės nauda ir šokolado žala — gail. sesers Elenos Peržinskienės pranešimas Alvdodo pažmonyje Lietuvių sodyboje šį sekmadienį nuo 2 v. p.p. Programoje dalyvauja kun. Juozas Juozavičius. Gydytojas praneša apie kavos ir cigaretės suporavimo žalą. Kraujospūdis kiekvienam norinčiam matuojamas be atlyginimo. Išduodami lapeliai kraujo pasitikrinimui. Kanadoje lietuvių šokių šventė video filme. Alvdodo gėrybėmis pasivašinimas. Visiems įėjimas laisvas. Visi laukiami.

x Čikagos Lietuvių Tautodailės Institutas praves juos tų audio kursų šeštadienį, 10 v. ryto, spalio 15, 22, 29 studijoje Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Informacijai skambinti Audronei 925-0986.

x Pasaulio lietuvių centro narių susirinkimas bus sekmadienį spalio 23 d. 12:30 v. p.p. centre, 511 E. 127th Lemonte. Kviečiame visus narius ir svečius dalyvauti. Išgirsit komisijų pranešimus ir bus naujos tarybos rinkimai.

x Š.m. spalio 14 d., penktadienį, 8 v.v. Čiurlionio galerijoje gausus dail. Vyt. Jurevičius kalbės ir rody skaidres apie gobelenų meną Lietuvoje. Visi kviečiami.

x Dėmesio! Šaukiamas ypatingas susirinkimas spalio 13 d. 7 v.v. parapijos salėje, 6820 S. Washtenaw Ave. Susirinkime bus pravedti debatai tarp dem. sen. F. Savicko ir resp. James O'Neill, kandidato į Illinois valstijos senatoriaus postą. Šį susirinkimą globoja Marquette Parko lietuvių namų savininkų organizacija. Prašome visus apylinkės gyventojus gausiai dalyvauti.

x Šv. Kazimiero liet. kapinių sklypų savininkų draugijos metinis susirinkimas šaukiamas sekmadienį, spalio 16 d., 2 val. p.p. Gage Parko Fieldhouse auditorijoje (55 St. ir Western Ave.). Visi nariai, o taip pat šių kapinių reikalais susirūpinusi visuomenė kviečiama dalyvauti.

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX FIRST, Rimas Stankus**, tel. 361-5950 arba 636-6169.

x Kalėdų šventės ir Nauji Metai Lietuvoje! Praleisite šventes ir sutiksite N. Metus su giminėmis. Ekskursija išvyksta gruodžio 21 d., grįžta sausio 3 d., 1989. Prašome skubiai registruotis. Vietų skaičius ribotas. **American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643, tel. 1-312-238-9787.**

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Senovės Lietuvos vaidila.

TURTINGAS RUDENĖLIS

Jau negieda vyturelis, Saulutė ne taip karšta, Bet turtingas rudėnėlis Su dovanomis jau čia.

Net vaikučiai nebežino Ką daryt tikrai: Reikia didelio vežimo — Grybų ištisi tiltai.

Lazdynė nardo voveraitė, Rankutės pilnos riešutų, Krauna žiemai kraitį, Nes bus dienų alkanų.

Skuba ežiukas iš sodo Su maišeliu obuolių, Niekam laimikio nerodo Neša pačiukei dovanų.

O kiškėlis laputę plūsta, Kam ji vėpso į vištas, Lūžta daržas nuo kopūstų — Laikas krauti į bakas.

Skuba vaikučiai ir raista Kilimėliu samanų. Išauily melynės raibsta — Daug mamytėi dovanų.

Mes vaikučiai padirbėsime, Tada džiaugsmo bus! Tėveliams dovanas padėsime, Kai sugrįšim į namus.

BRONIUS BERNOTAS

RUDUO

Baigiasi vasara. Naujasis metų laikas — ruduo priartėja. Reikia ruošti naujiems mokslo metams. Naujais mokslo metais sutiksime ir naujus mokslo draugus.

Rudenį pažįstame iš įvairių gamtos reiškinių. Medžių lapai keičia spalvas. Oras jau vėsesnis, reikia šilčiau rengtis. Dienos darbų tvarka ima keistis. Dienos trumpėja, naktys ilgeja. Tenka prie to derintis. Ūkininkai skuba nuimti derlių iš laukų. Daug kas reikia atlikti prieš žiemą. Oras dažnai būna lietingas.

Mokyklose prasideda įtemptas darbas. Visiems pasitaiko smagių ir sunkesnių valandų. Mokiniai privalėtų suprasti vieną dalyką, geriau mokytis, kad daugiau galėtų išmokyti. Taip elgdamasis pasidarysi išsimokslinusi žmogumi.

Pagaliau ruduo jaunimui yra smagus, nes artinasi raganėlių — Halloween naktis. Daug smagaus džiaugsmo ir visokių išdai gautis tinka. Daug įvairių skaudžių vaikų prisirenka. Reikia pasisaugoti tik baidyklų, kad jas per daug neišgąsdintų. B... Ū... Ū... Ū...

Andrėja Gutauskaitė, Ottawas Dr. V. Kudirkos lit. m-las mokinė. Kanada. („Trupinėliai“)

NE LIETUVOJE GIMUSIO JAUNIMO PAREIGA LIETUVAI

(Tęsinys)

Lietuvių jaunimo, gimusio Lietuvoje ar išėjusio, yra pareiga žinoti apie padėtį okupuotoje Lietuvoje. Tų žinių gali gauti skaitydami K. B. Kroniką, „Aušrą“ ir kitus slapta leidžiamus pogrindžio leidinius. Daug ką galima sužinoti iš lietuvių atvykusių iš okupuotos Lietuvos. Kronika yra pogrindžio spauda slapta pernešta į laisvąjį pasaulį. Daug žmonių dirba prie Kronikos leidimo. Viena iš tų žymiųjų asmenų yra Nijolė Sadūnaitė. Nors ji šešerius metus iškente Sibire, jos valia nepalūžo, ji ir toliau skleidžia tiesą apie Lietuvos kėnciančią bažnyčią.

Iš Kronikos galima sužinoti daug faktų apie katalikus. Iš ten sužinome melą: okupantas tvirtina, kad jie nesikiša į bažnytinį reikalą. Tuo tarpu jie bandė užverbuoti šnipinėjimui kelis klierikus Kunigų seminarijoje. Kai klierikai atsisakė, saugumo agentai, pagrasino, kad jie su klierikais susitvarkys fiziškai.

Iš Kronikos sužinome, kad labai mažai yra paleidžiama iš kalėjimų politinių kalinių. Lietuvos Helsinkio grupės kaliniai Balys Gajauskas, Viktoras Petkus vis dar kalėjimuose. Gajauskas jau yra iškaltas trisdešimt penkerius metus. Petkus tuo tarpu gavo tik atostogų. Kunigas Svarinskas išbuvo kalėjime dvidešimt metų. Kunigas J. Matulionis buvo nuteistas trejiems metams ir kriminalistų stovyklą. Jo nusikaltimas, kad per Vėlines dalyvavo procesijoje į kapines.

(Bus daugiau)

Gytis Vygantas, Dariaus Girėno lit. m-las 8 sk. mokiny

ŠEŠI KRYŽIAI

Buvo šeši žmonės, kurie dirbo labai gražius kryžius. Jie tarp savęs ginčydavosi, katras iš jų gali gražiausią kryžių sukurti. Nutarė paskelbti kryžių dirbimo konkursą. Dainavos stovyklautojai nutarė, katras kryžius gražiausias. Laimėtojas galės savo kryžių pastatyti viename kalne Dainavoje. Kryžiai buvo pastatyti. Dabar stovyklautojai turės išrinkti gražiausią. Tačiau stovyklautojai negalėjo gražiausio išrinkti, nes visi buvo gražūs. Tada nutarė visus kryžius pastatyti kalne. Todėl šiandien yra šeši kryžiai Dainavos kryžių kalne.

Ramunė Barkauskaitė, („Atkasti lobiai“)

ČERVYNĖS ŽVAIGŽDUTĖ

Išleistas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

LIETUVIŲ KALBOS KURSAI VILNIUJE

(Tęsinys)

Kursai prasidėjo pirmadienio rytą. Supažindino ir parodė klases, kur vyks paskaitos. Kiekvienas atskirai buvo supažindintas ir turėjo trumpai apie save papasakoti. Sužinojau, kad kursas lankys 23 studentai, 13 iš JAV, 3 iš Vokietijos, 2 iš Šveicarijos, 2 iš Švedijos, 1 iš Anglijos, 1 iš Prancūzijos ir 1 iš Kanados. Kursantų amžius įvairus. Visi sugyvenome gerai. Aš buvau pati jauniausia.

Po susipažinimo buvo egzaminai, kad vadovybė žinotų kaip kursantus suskirstyti į grupes, atsižvelgus į amžių ir lietuvių kalbos žinias. Buvo sudarytos trys grupės: viena nemokantiems lietuviškai ir dvi mokantiems.

Nemokantiems lietuviškai mokė raidyną, žodžių tarimą, skaityti ir kalbėti. Mūsų grupėje buvo dėstoma gramatika, skaitymas, lietuvių kalbos kilmė, tyrinėjimai, Lietuvos gyventojai, lietuvių kalba Tarybų Sąjungoje, Lietuvos istorija, gamta, ekonomika, ekologija, lietuvių kultūros fondas, tautosaka, mitologija. Dar apie žemaičius, aukštaičius, dūkūkus, suvalkiečius, „perestroiką“ ir „glasnost“. Skaityme daug poezijos ir tarp savęs įdomiai kalbėjome, taip pat dainavome. Šios paskaitos buvo po pusryčių iki 12:30 val. Po pietų universitetas ruošdavo keliones po Vilnių bei apylinkes. Lankėme Kauną, Trakus, Rūmšiškes, Aukštadvarį, Kernavę, Palangą ir Klaipėdą. Kelionės buvo įdomios, nes lankėme gražias vietas. Po visų apžiūrėjimų turėdavome laisvalaikį, galėjome vaikščioti kur norėjome ir turėjome progos pavalgyti.

(Bus daugiau)

Edvyna Valkūnaitė

KESTUČIO SAPNAS

Kestutis gulėdamas kalėjime, verkė iš skausmo. Kiekvienas kaulas jo kūne skaudėjo, neturėjo ką valgyti, jis buvo labai ištroškęs. Netekęs jėgų jis nukrito ant žemės ir susižeidė galvą.

Staiga atbėgo du kalėjimo sargybiniai ir piktai reikalavo greičiau keltis, jie aiškino, kad Jogaila liepė jį nužudyti. Kariai išvedė Kestutį laukan, kur stovėjo dvidešimt vyrų, laukdami ženklo kada jį nužudyti.

Staiga Kestutis pajuto švelnią ranką ant savo pečių, tai buvo vaidila, kuris jam tarė: — Bėk iš čia, nes tau gresia pavojus. Aš žinau, kad Jogaila ruošiasi parduoti Lietuvą už savo asmens garbę.

Po kelių minučių Kestutis paduro ir prieš save pamatė vainiją Birutę. Prisiminęs savo sapną, greitai puolė bėgti pro vartus, kur jo laukė visa jo kariuomenė.

Alda Mikučiauskaitė, VII kl. K. Donelaičio lit. m-la

BAIMĖ BE REIKALO

Viena moteris vaikščiojo parke su medžiokliniu šunimi. Bevaikščiodama susitiko kitą moterį, kurią tuojau užkalbino. Supažindino ją su savo keturkoju draugu:

— Šitas yra medžioklinis šuo. — Atsargiai! Gal užtaisys? Kad tu žinotum kaip aš ginklą bijau, — ir pradėjo trauktis atbulą atgal.

GALVOSŪKIS NR. 6

Pasiskaitę literatūros, atsakykite į šiuos klausimus: Kaip pasidaro ledo kalnai? Ar visi ledo kalnai yra matomi?

Kam yra pavojingi ledo kalnai? Kokio didumo jie yra? Jei jie juda, kas juos varo? Ar jie visą laiką plaukioja? Jei išnyksta, kokios priežastys?

Kas į visus klausimus teisingai ir pilnai atsakys, gaus 10 taškų. Kas dalinai, tk 5 taškus.

GALVOSŪKIS NR. 7

Sventame Rašte yra vienas asmuo, kuris vadinamas „tėvų tėvu“ (Father of Nations). Jį gerbia krikščionys, mahometonai ir žydai. Parašykite jo vardą. 5 taškai.

GALVOSŪKIS NR. 8

George Bancroft 1845 metais įkūrė karo akademiją. Kaip ji vadinasi? Pasiskaitę enciklopediją sužinosite. 5 taškai.

GALVOSŪKIS NR. 9

(Žiūrėkite piešinėlį)

Sujungę taškus, sužinosite kas čia nupiešta. Kai iš didelio piešinio padaromas mažas, skaitlinės sumažėja. Pasi-naudodami padidinamuoju stiklu galėsite iškaiyti skaitlines. (5 t.)

GALVOSŪKIS NR. 10

(Žiūrėkite piešinėlį)

Matote nupieštus trijų Europos valstybių siluetus, taip atrodo žemėlapyje. Atspėkite, kurios čia valstybės? (5 taškai)

LIETUVIŲ TAUTOSAKA Pinigai

Vienas žmogus pasiskolino iš velnio pinigų. Sutarė į kokią vietą atnešti pinigus, pasakė savo vardą: „Pašauk mane tuo vardu atėjęs prie pelkės, aš ir išėsiu“ — pasakė velnias. Praėjus nustatytam laikui, tas žmogus nunešė pinigus atduoti velniui prie pelkės. Emė šaukti, kaip buvo sutarta: „Šioše, šioše! Aš tau pinigus atnešiau!“ Velnias atsiliepė nebe tuo balsu: „Nebėra šiošės, Dundulis (Perkūnas) užmuše“. Tam žmogui paliko pinigai, o velnius Perkūnas užmušė. (Papasakojo V. Žaromskienė, 57 m. amžiaus iš Valatkonų kaimo, Baisiogalos valsčiaus. Užrašė 1936 m. V. Žaromskienė.)

Iš dr. Balio archyvo